

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἐριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 42ος

Ἀθήναι, 16 Μαρτίου 1935

Ἔτος 57ον. — Ἀριθ. 16

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ DURIUS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἀ. ἔκανε ὁ μικρὸς. Αὐτὸ κοι-
τάξεις; Ἐχω κι' ἓνα ἄλλο ὅμοιο στὸ
ἄλλο γόνατο.

— Στὸ ἄλλο γόνατο! ἐπανελάβε
ὁ Ντάρλι.

— Κι' ἄλλο ἓνα στὸ στήθος, κι'
ἓνα ἀκόμη, ὅπως μοῦ λέν τουλάχισ-
στον, στὴν πλάτη. Μὰ αὐτό, πρό-
σθεσε γελώντας, δὲν τὸ εἶδα ποτέ μου.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἔβγαλε τὴ
μπλούζα ποὺ φοροῦσε, καὶ ποὺ ὁ
φλογερός ἥλιος τὴν εἶχε κιόλας στε-
γνώσει κι' ἔδειξε στὸν Ντάρλι τὰ
σχέδια.

Ἡ ἐκπληξὴ τοῦ Ντάρλι ἦταν τόσο
μεγάλῃ ὥστε γιὰ λίγα λεπτά ἔμεινε
ἄλαλος. Ἡ κυρία Ντυπλεῖξ γιὰ νὰ
μὴ τοῦ βάλῃ καμμιά ιδέα δὲν τοῦ
εἶχε κάνει λόγο γιὰ τὴν ἀνακάλυψη
τῆς Χλόης κι' ἔτσι ὁ μικρὸς Ἰνδὸς
ἀγνοοῦσε πῶς καὶ τὸ ἄλλο παιδί εἶχε
ἐπάνω του τὰ σημάδια ποὺ εἶχε κι'
αὐτὸς ὁ ἴδιος. Μαζὶ μὲ τὴν ἐκπληξὴ
ὅμως ὁ Ντάρλι αἰσθανόταν καὶ πολλὰ
ἄλλα πράγματα, καὶ ἰδίως ἀγανά-
κτηση, βλέποντας ἓνα παιδί ποὺ φαι-
νόταν δίχως ἄλλο πῶς ἀνῆκε στὶς
κατώτατες λαϊκὲς τάξεις, νὰ ἔχῃ ἐ-
πάνω του ζωγραφισμένα τὰ σημάδια
ἐκεῖνα, ποὺ ὁ ἴδιος φανταζόταν μὲ
καμάρι πῶς ἦταν δείγμα τῆς εὐγενι-
κῆς καταγωγῆς του.

— Εἶσαι μήπως κι' ἐσύ Κατρυά;
ρώτησε τὸν μικρὸν μ' ἐπίσημο τόνο.

— Ἐγώ, Κατρυά; Ἐκανε ἐκεῖ-
νος νοιώθοντας ἀπερίγραπτη ἐκπλη-
ξὴ μπρὸς σὲ μιὰ τέτοια ἀπροσδόκητη
ἐρώτηση.

— Ναι, ἐσύ. Ἀπάντησέ μου.

— Ἐγὼ νὰ εἶμαι Κατρυά; Ἀπὸ
ποῦ κι' ὡς ποῦ μποροῦσα νάμουν
Κατρυά; Ὁχι, εἶμαι σούντρα. Ἀν
δὲν εἶμαι κιόλα καὶ παρίας.

— Παρίας! φώναξε ὁ Ντάρλι δι-
χως νὰ μπορέσῃ νὰ κρύψῃ τὴν ἀη-
δία καὶ τὴν ἀπέχθεια ποὺ αἰσθανό-
ταν ἀκούγοντας τὸ ὄνομα τῆς περι-
φρονημένης αὐτῆς ράτσας ποὺ γιὰ
τοὺς Ἰνδοὺς εἶναι ὅ,τι πιὸ χαμένο καὶ

γι' ἀστεῖο στὸ εἶπα. Ἐγὼ εἶμαι
σούντρα. Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μη-
τέρα μου ἦταν σούντρα.

— Τί δουλειὰ ἔκανε ὁ πατέρας σου;

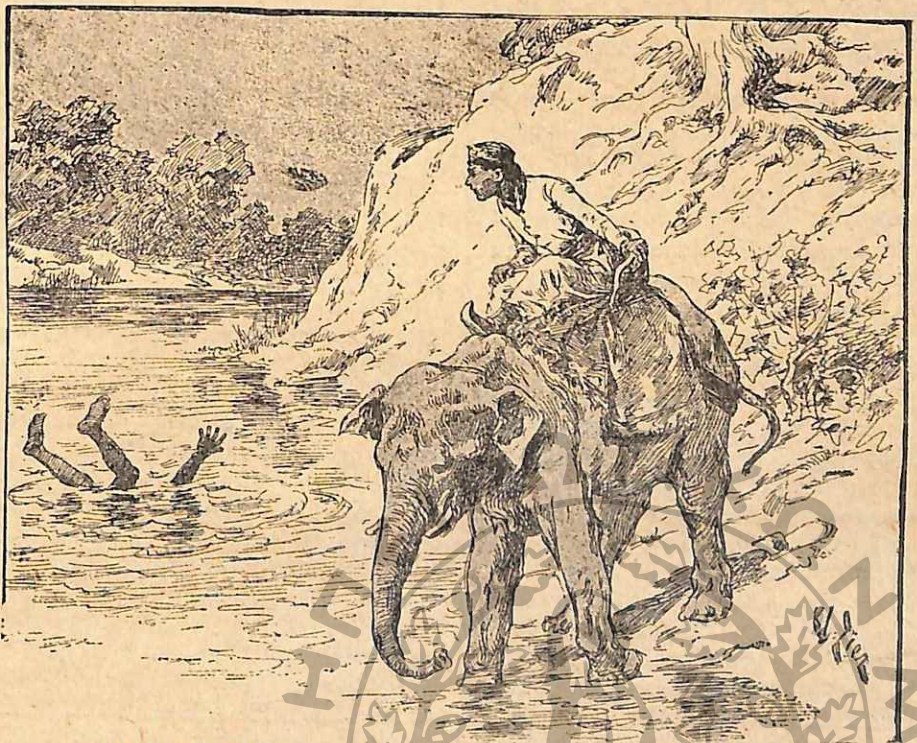
— Ἦταν ὕφαντῆς.

— Ἐσένα πῶς σὲ λένε;

— Κεμπίρ.

— Καὶ ποῦ πᾶς τώρα; Γιὰ ποιὸ
λόγο ἤθελες νὰ περάσῃς τὸ ποτάμι;

— Αὐτὸ δὲν εἶναι δικὸς σου λογα-

«Ὁ Ντάρλι εἶδε στὴ μέσῃ τοῦ ποταμοῦ δύο πόδια κι' ἓνα χέρι
ποὺ κουνιόνταν ζωηρά». (Σελ. 175, στ. α').

πιὸ ἀποκρουστικὸ μπορεῖ κανεὶς νὰ
φαντασθῇ καὶ ποῦ μόνο καὶ ἀν τὴν
πλησιάσῃ ἓνας Ἰνδὸς νομίζει τὸν
ἑαυτοῦ του μολυσμένον. Ἐνας παρίας
νὰ ἔχῃ ἐπάνω του ζωγραφισμένη τὴ
γκαρούμπα, τὸ ἱερὸ πουλί!

— Ἐλα δα, καϊμένε, μὴν κάνῃς
ἔτσι, ἔκανε ὁ ἄλλος γελώντας. Ἐν-
νοια σου καὶ δὲν εἶμαι παρίας. Ἐτσι,

ριασμός, ἔκανε ὁ μικρὸς ἀπότομα.

— Ὁ Ντάρλι συλλογίστηκε πῶς
ἴσως ἡ ἀπάντησις αὐτῇ ἀπὸ μέρους
ἐνὸς παιδιοῦ ποὺ τόσῳ ἀπὸ τὸ πνί-
ξιμο, νὰ μὴν ἦτανε καὶ τόσο εὐγενι-
κιά. Καὶ ἄθελα του ἔβαλε στὸ νοῦ
τοῦ κάποια ὑποψία.

Τὴν ἴδια στιγμὴ παρατήρησε πῶς
ὁ Κεμπίρ, ποὺ εἶχε βγάλει τὸ που-

κάμισό του και τὸ εἶχε ἀπλῶσει στὰ γόνατά του γιὰ νὰ στεγνώσῃ γρηγορώτερα, παρατηροῦσε μὲ προσοχὴ ἕνα χαρτί πού τὸ εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴν τσέπη του, καὶ κοίταζε μήπως τυχὸν εἶχε βραχεῖ καὶ χαλάσει.

Τὸ θέαμα αὐτὸ ἔκανε ἀκόμη μεγαλύτερη τὴν δυσπιστία τοῦ Ντάρλι.

— Μὴν τυχὸν καὶ πᾶς στὸ Ποντιτόερό; ρώτησε ἀπλᾶ.

— Ἐ ναι, στὸ Ποντιτόερό πάω, ἔκανε ἀπότομα ὁ ἄλλος. Καὶ τί σὲ μέλλει ἐσένα;

— Τίποτε, ἀπάντησε ὁ Ντάρλι.

Ἀπεναντίας ὅμως τὸν ἐμελλε καὶ πολὺ μάλιστα. Τὸ ἀγόρι αὐτὸ μὲ τὸ ὑποῦλο καὶ πονηρὸ βλέμμα πού τὸ εἶχε βοηθήσει δυὸ φορές καὶ πού ὥστόσο οὔτε φαινότανε καθόλου πῶς αἰσθανόταν καμμιὰ εὐγνωμοσύνη, δὲν τοῦ ἦταν διόλου συμπαθητικὸ. Ὑστερα, μπορεῖ σ' ἀλήθεια κιόλας νὰ ἦτανε παρίας. Μ' ὅλο πού εἶχε γίνει χριστιανὸς ὁ Ντάρλι καὶ ἡ καινούργια του θρησκεία δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κάνῃ καμμιὰ διάκριση ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς βλέπῃ ὅλους σὰν ἀδελφούς, ὥστόσο δὲν μπορούσε νὰ ξεχάσῃ ὅλα ὅσα εἶχε μάθῃ ἀπὸ μικρός, νὰ ἀρνηθῇ κάθε παράδοση καὶ κάθε συνήθεια τῆς πρώτης του θρησκείας. Ἴσως γι' αὐτὸ — ἔλεγε μέσα του — νὰ τοῦ φαινόταν τόσο ἀντιπαθητικὸ αὐτὸ τὸ παιδί. Μὰ ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, εἶχε ἀκόμη τὴν ἐντύπωση, πῶς καὶ τοῦτο τὸ παιδί εἶχε ἀναλάβει νὰ ἐκτελέσῃ κάποια ἀποστολή, παρόμοια μὲ τὴ δική του, ἀλλὰ ἐχθρική καὶ δυσάρεστη γι' αὐτούς. Πῶς τοῦ μπήκε αὐτὴ ἡ ὑποψία; Κι' ὁ ἴδιος δὲν τὸ ἤξερε. Ὡστόσο μόλις ἀποκρυσταλλώθηκε πιά στὸ μυαλό του, δὲν ἔκανε παρὰ μιὰ σκέψη: Πῶς νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ξένον μικρὸν νὰ φθάσῃ στὸ Ποντιτόερό καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολή του.

Τὴν ὥρα πού ὁ Ντάρλι ἔκανε αὐτὲς τίς σκέψεις ὁ Κεμπίρ εἶχε βγάλει ὅλα τὰ ρούχα του, τὰ εἶχε στερεώσει στὸ κεφάλι του κάνοντάς τα ἕνα μπόγο κι' ἐτοιμαζόταν νὰ ξαναπέσῃ στὸ ποτάμι καὶ νὰ δοκιμάσῃ γιὰ δεύτερη φορά νὰ τὸ περάσῃ.

— Θὰ πέσῃς πάλι στὸ νερό; ρώτησε ὁ Ντάρλι.

— Ναι, ἔβγαλα τὰ ρούχα μου γιὰ νὰ μπορῶ νὰ κουνιέμαι πιὸ ἐλεύθερα.

— Θὰ πνιγῇς, τὸ δίχως ἄλλο.

— Καὶ πού τὸ ξέρεις ἐσύ πῶς θὰ πνιγῶ; Νομίζεις πῶς δὲν γνωρίζω νὰ κολυμπᾶω;

— Χμ, πρωτύτερα σὰν νὰ μοῦ φάνηκε πῶς δὲν γνώριζες καὶ τόσο καλά.

— Μ' εἶχε πιάσει ἕνας πόνος στὸ

πόδι μου. Ὁλος ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ τὸ πάθῃ αὐτὸ τὸ πράγμα.

— Καὶ πού τὸ ξέρεις πῶς δὲν θὰ σὲ ξαναπιάσῃ; Τὸ ρεύμα εἶναι πολλὺ δυνατό. Ἐγὼ στὸ λέω γιὰ νὰ τὸ ξέρῃς, πῶς θὰ πνιγῇς.

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἔλεγε ὁ Ντάρλι μὲ τέτοια βεβαιότητα, ὥστε ἡ πεποίθηση πού εἶχε ὁ ἄλλος στὸν ἑαυτὸ του φάνηκε σὰν νὰ κλονίζεται.

— Ἄν εἶχα τὸν ἐλέφαντά σου, εἶπε θὰ ἦταν βέβαια διαφορετικὸ τὸ πράγμα.

Ὁ Ντάρλι εἶχε πετύχει ἐκεῖνο πού ἠθελε. Χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν ἄλλον νὰ τελειώσῃ τοῦ εἶπε:

— Ἀνέβα!

Ὁ Κεμπίρ δὲν κάθισε νὰ τοῦ τὸ ποῦνε δυὸ φορές. Τὸ ἄλλο λεπτὸ βρέθηκε κιόλας σκαρφαλωμένος στὴ ράχη τοῦ ἐλέφαντα ὅπου εἶχε ἀνεβεῖ καὶ ὁ Ντάρλι.

Τότε ὁ Ντάρλι εἶπε δυὸ λόγια στὸ αὐτί τοῦ Καντούρ καὶ ὁ ἐλέφας ἄρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὀλὴ του τὴ γρηγορόδα, ὅχι ὅμως κατὰ τὸ ποτάμι ὅπως περίμενε ὁ Κεμπίρ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀντίθετη μεριά, γυρίζοντας τὴ ράχη του πρὸς τὸ Ποντιτόερό.

— Ἀχ σκυλί! Ἀχ ἄτιμε προδότη, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ὁ Κεμπίρ βλέποντας τὸ παιχνίδι πού τοῦ ἔπαιξαν καὶ χτυπώντας δυνατὰ τὸν Ντάρλι μὲ τίς γροθιές του.

Μὰ ἐκεῖνος πού τὴν περίμενε αὐτὴ τὴν ἐπίθεση, εἶχε λάβει τὰ μέτρα του. Μόλις ἄρχισε ὁ Κεμπίρ νὰ τὸν χτυπάει, τὰ χέρια του βρέθηκαν τυλιγμένα μ' ἕνα λεπτὸ καὶ στερεὸ σχοινὶ καὶ σὲ λίγο τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὰ κουνήσῃ.

— Μπελλατί! Παρία! Ἀτιμο σκυλί! φώναζε ὁ Κεμπίρ μὲ ἄγριες φωνὲς παλεύοντας νὰ ἐλευθερωθῇ. Προδότη! Κακοῦργε!

Ὁ Ντάρλι ἄφηνε τὸν Κεμπίρ νὰ ξεθυμάνῃ μὲ βρισιές. Καταλάβαινε πολὺ καλά τὸ θυμὸ του μὰ δὲν τὸν ἐμελλε μιὰ καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μπορούσε νὰ φανῇ χρήσιμος στὸν ἀγαπημένο του θετὸ πατέρα.

— Ἦθελα βέβαια νὰ πάω στὸ Ποντιτόερό! φώναζε ὁ Κεμπίρ. Εἶχα νὰ δώσω ἕνα γράμμα σ' ἕνα δυνατό ραγιά πού βρίσκεται στὸ στρατὸ τῶν Γάλλων. Ὁ διοικητὴς τοῦ ἔταξε ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ τοῦ εἶπε ἕνα σωρὸ λόγια γιὰ νὰ τὸν καταφέρῃ νὰ πολεμήσῃ μαζί του. Μὰ οἱ Ἀγγλοὶ θὰ τοῦ τάξουν ἀκόμη περισσότερα καὶ θὰ τοῦ δώσουνε καὶ χρήματα, πάρα πολλὰ χρήματα, ἀσήμι καὶ χρυσάφι κι' ἕνα ὠραῖο καπέλλο μὲ φτερὸ καὶ μιὰ ὠραία κόκκινη στολὴ κι' ἐκεῖνος θὰ πάῃ μαζί μὲ τοὺς

Ἀγγλους καὶ θὰ διώξῃ τοὺς Γάλλους ἀπὸ τὸ Ποντιτόερό.

— Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ διώξῃ τοὺς Γάλλους ἀπὸ τὸ Ποντιτόερό, φώναζε ὁ Ντάρλι χάνοντας τὴν ψυχραιμία του· κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς διώξῃ. Ὅχι, ὅχι, ὁ νουνός μου δὲν θ' ἀφήσῃ κανένα νὰ τὸ κάνῃ.

— Ὁ νουνός σου; Καὶ ποῖος εἶναι ὁ νουνός σου;

— Ὁ γενικὸς διοικητής.

— Ἀ, ἄ, ἔκανε ὁ Κεμπίρ, σαρκαστικά, ὁ γενικὸς διοικητής. Σὲ λίγο θάχῃ πάρει πόδι ὁ γενικὸς διοικητής. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐρχονται μὲ κάτι καράβια τόσο ψηλὰ σὰ σπίτια καὶ μὲ στρατιώτες τόσο πολλοὺς σὰν τ' ἄστρα τοῦρανοῦ.

— Κι' ἂν ἀκόμα ἦτανε τὰ καράβια τοὺς ψηλὰ σὰν τὰ βουνὰ καὶ οἱ στρατιώτες τοὺς πολλοὶ σὰν τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης, καὶ πάλι ὁ νουνός μου δὲν θὰ τοὺς φοβόταν, ἔκανε ὁ Ντάρλι σηκώνοντας τὴ γροθιά του δίχως νὰ τὴν κατεβάσῃ.

Ὁ Κεμπίρ ἔκανε ἕνα ἀπότομο κίνημα γιὰ νὰ φυλαχτῇ καὶ τότε τὸ σχοινὶ πού ἦτανε δεμένος λύθηκε καὶ βρέθηκε μὲ τὰ χέρια ἐλεύθερα. Κι' εὐθύς, δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ, χύμηξε ἐπάνω στὸ συντροφό του. Ὁ Ντάρλι δὲν περίμενε μιὰ τόσο ἀπρόοπτη ἐπίθεση καὶ δὲν πρόφτασε νὰ ὑπερασπιστῇ τὸν ἑαυτὸ του. Ὡσπου νὰ καταλάβῃ καλὰ-καλὰ τί τοῦ γινόταν, βρέθηκε πεταγμένος κάτω ἀπὸ τὴ χαούντα.

Εὐτυχῶς ἔπεσε στὰ μαλακὰ γιὰτὶ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος φύτρωνε παχὺ χορτάρι κι' ἔτσι δὲν χτύπησε πουθενά.

Ὁ Καντούρ ἀνίδεος γιὰ ὅσα συνέβαιναν ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του ἐνῶ ὁ Κεμπίρ, νομίζοντας πῶς ὁ ἐλέφαντας ἦταν πιά δικός του, χαϊρόταν γιὰ τὸ κατόρθωμά του καὶ γιὰ τὴν καλὴ του τύχη.

Μὰ ἡ χαρὰ του δὲν κράτησε καὶ πολὺ.

Προτοῦ ἀκόμη σηκωθεῖ ἀπὸ κεῖ πού εἶχε πέσει, ὁ Ντάρλι ἐσφύριξε ἐλαφρὰ, καὶ τότε ὁ Καντούρ, παρ' ὅλες τίς ἀπεγνωσμένες προσπάθειες τοῦ Κεμπίρ γιὰ νὰ τὸν κρατήσῃ, ἔκανε εὐθύς μεταβολή.

Καὶ τότε ἄρχισε μιὰ καινούργια πάλῃ ἀνάμεσα στὸν Ντάρλι πού ἠθελε ν' ἀνέβῃ στὸν ἐλέφαντά του καὶ στὸν Κεμπίρ πού ἀγωνιζόταν νὰ ἐμποδίσῃ.

Ὁ μικρὸς σούντρα βρισκόταν σὲ πλεονεκτικὴ θέση. Ἐκεῖ ψηλὰ πού βρισκόταν, ἐπάνω στὴ χαούντα, καὶ νὰ φυλαχτῇ μπορούσε καὶ νὰ ἀπωθήσῃ τὸν ἀντίπαλό του πού θὰ δοκίμαζε ν' ἀνέβῃ ἐπάνω. Καὶ μπορεῖ

ὡς τὸ τέλος νὰ ἐβγαίνει νικητὴς ἂν δὲν ἀντιλαμβάνόταν ἐπιτέλους ὁ Καντούρ πῶς κάτι τρέχει. Χωρὶς νὰ ξέρῃ κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος γιὰ παιὸ λόγο, ἔβλεπε τὸν μικρὸ του κύριο πεσμένον κάτω, πρᾶγμα πού, σύμφωνα μὲ τὴ δική του λογική, δὲν ἔπρεπε νὰ συμβαίνει. Ὡστόσο γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο ἄρχισε νὰ τινάζῃ τὴ χαούντα πού βρισκόταν ἐπάνω στὴ ράχη του, μὲ τέτοια δύναμη, ὥστε σὲ λίγο ὁ Κεμπίρ ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά γιὰ νὰ κάνῃ συντροφιά τοῦ Ντάρλι.

Ὁ μικρὸς Καντούρ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια του.

— Μπράβο, Καντούρ! ἐφώνασε. (Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΙΟΥΑΝ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΜΕΝΑ ΕΙΠΕ ΝΑ ΦΩΝΑΖΩ...

Μιὰ φορά, ἕνας Ἀνατολίτης μπακάλης ἔστειλε τὸ δούλο του σὲς γειτονιὲς νὰ πουλήσῃ τουροὶ λάχανο.

Τὸ τουροὶ τὸ φόρτωσε στὸ γαϊδάρο του καὶ τὸ γαϊδάρο τὸν πηράδωκε στὸ δούλο του, πού τοῦ παράγειλε κιόλα νὰ φωνάξῃ στὸ δρόμο διαλαλώντας τὸ τουροὶ.

Ἀξάφνα, στὸ δρόμο, ἄρχισε νὰ γκαρίζῃ κι' ὁ γαϊδάρος. Ἐπειδὴ ὁ μωὸς τὸ ζῶο μὲ τὰ γκαρίσματά σκέπαζε τὴ φωνὴ τοῦ δούλου, αὐτὸς ἔμωσε καὶ τοῦ λέει:

— Σώπα ἐσύ, μὴ φωνάζεις! Τὸ ἀφεντικό μας ἐμένα εἶπε νὰ φωνάξω. Ἐσένα σοῦ εἶπε μόνο νὰ σηκώνῃς τὸ τουροὶ. Περπάτα λοιπὸν ἥσυχα κι' ἄφηνε μένα νὰ κάνω τὸ χρέος μου.

† Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΑΙΣΙΩΠΙΑ

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΣ

Μπρὸς σ' ἕνα οἷχὸ πηγάδι ἕνας τράγος διψασμένος Ἐλογιάριζε ὁ καϊμένος Πῶς νὰ πιῇ λίγο νερό. Μι' ἀλεπού τονε σιμώνει: —Τί φοβάσαι, γέρο-τράγο; Νὰ γιὰ δὲς ἐγὼ πῶς πάγω Στὸ πηγάδι σὰν διψῶ.

Κατεβήκαν, ἦπιαν κι' ἦπιαν Κρούσταλλο νεράκι, πάγος. Ἐξεδίψασε κι' ὁ τράγος Κάνει ν' ἀνεβῇ, μὰ πού! —Βάλ' τα πόδια σου στὸν τοῖχο, Ἐτσι ὀλόρθος, τράγος, στάσου, Πιάνουμαι ἀπ' τὰ κέρατά σου Καὶ πηδῶ, λέει ἡ ἀλεπού.

Κάνει ὁ τράγος ὅπως τοῦλε· Ἡ ἀλεπού πηδᾷ καὶ βγαίνει —Καὶ γιὰ μένα τί θὰ γένη, Πῶς θὰ βγῶ, κυρὰ-Μαριῶ; —Στὸ πηγάδι, γέρο-τράγο, Δὲν κατέβαινες ἂν εἶχες, —Ὅσες στὸ σαγόνι τρίζες — Στὸ κεφάλι σου μυαλό!

ΜΙΜΗΣ ΠΟΜΟΝΗΣ

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Ἡ Δανάη εἶναι ἕνα χαριτωμένο, ζωηρὸ κοριτσάκι ἐννιὰ χρονῶν. Μεγάλωσε κοντὰ στὴ θάλασσα κι' ἦταν πολὺ εὐτυχισμένη νὰ τρέχῃ στὴν ἀκρογιαλιά, νὰ οἰχνη βότσαλα στὸ νερό, νὰ κολυμπᾷ καὶ νὰ πηγαίνῃ μὲ τὴ βάρκα. Ὑστερα ὅμως οἱ γονεῖς της τὴν πῆγαν σ' ἄλλο μέρος, μεσόγειο, κι' ἡ καϊμένη ἡ Δανάη ἔχασε τὴ ζωηρότητά της κι' ἔγινε μελαγχολικὴ, γιὰτὶ τῆς ἔλειπε ἡ θάλασσα πού τόσο τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴ θυμόταν.

— Μιὰ ἰδέα! τῆς εἶπε μιὰ μέρα ὁ μπαμπάς της. Τί θάλεγες ἂν σοῦ ἔπαιρνα ἕνα σκυλί, νὰ τὸ φροντίζης, νὰ παίξῃς μαζί του, καὶ νάχῃς ἔτσι δουλειά, συντροφιά καὶ διασκέδαση;

— Ναι, μπαμπά! φώναξε μὲ χαρὰ ἡ Δανάη. Ὁραία ἰδέα! Ἐγὼ ἀγαπῶ πολὺ τὰ ζῶα καὶ προπάντων τὰ σκυλιά. Νὰ μοῦ πάρετε ἕνα σκυλάκι ἄσπρο!

Τὴν Κυριακή, ὁ μπαμπὰς πῆρε μαζί του τὴ Δανάη καὶ πῆγαν στὴν ἐξοχή, στὸ κτήμα τοῦ κυρ-Μελέτη πού τὸν ἤξεραν.

— Κουμπάρε, τοῦ εἶπε ὁ μπαμπὰς, μὴ σοῦ περισσεύει κανένα σκυλάκι γιὰ τὴ Δανάη μου;

— Ἴσα-Ἴσα, ἀποκριθὲν ὁ κυρ Μελέτης, μοῦ περισσεύει ἡ Σπίθα, πού λογάριζα νὰ τὴ χαρίσω. Εἶναι πολὺ καλὴ σκυλίτσα, ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι μὲ λίγα μαῦρα μπαλώματα. Θὰ τῆς ἀρέσει πολὺ τῆς κορούλας σου.

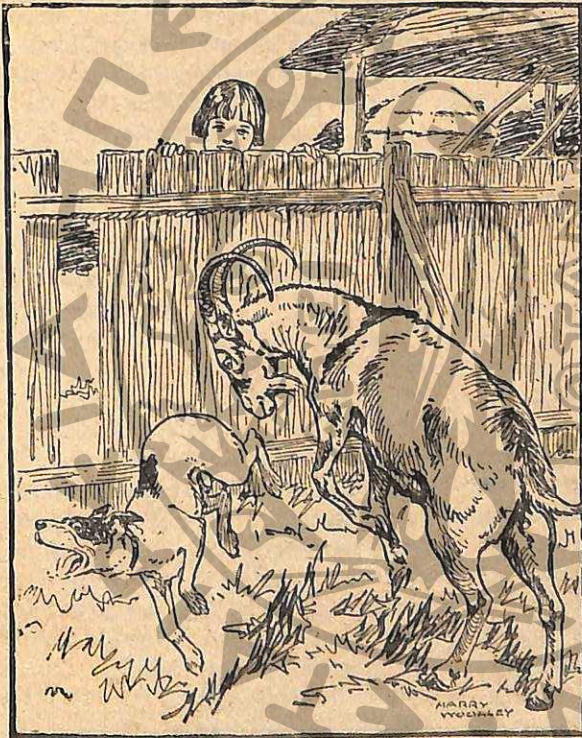
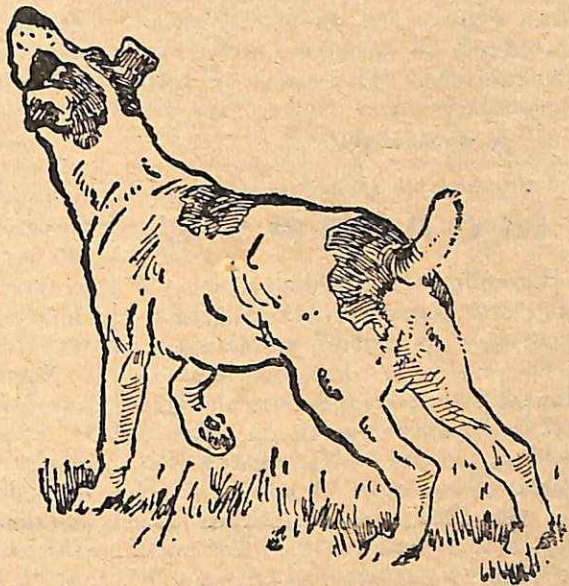
Καθὼς ἔλεγαν αὐτά, νὰ κι' ἡ Σπίθα. Σὰ νὰ κατάλαβε πῶς μιλοῦσαν γι' αὐτήν, ἔτρεξε μὲ δυνατὰ γανγίσματα ἴσια στὴ Δανάη. Ἡ μικρὴ φοβήθηκε, λίγο, μὰ ὁ κυρ-Μελέτης τὴν ἡσύχασε:

— Δὲ δαγκάνει!... Γανγίζει μόνο, καὶ τώρα γανγίζει ἀπὸ χαρὰ. Ἰδέεσ τη!

Ἡ Δανάη πῆρε θάρρος κι' ἔσκυψε νὰ χαϊδέψῃ τὴ σκυλίτσα γελαστή. Ἐκεῖνη τότε ὠομυσεπάνω της καὶ γοργὰ τὴν ἔγλειψε στὸ μάγουλο. Ἡ γνωριμία εἶχε γίνει, ἡ φιλία εἶχε ἀρχίσει.

Γύρισαν στὸ σπίτι μὲ τὴ Σπίθα. Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Δανάη ξανάγινε ζωηρὴ καὶ χαρούμενη. Αὐτὴ ἐφορόντιζε τὴν ἀγαπημένη της σκυλίτσα, τὴν τάιζε, τὴν ἔλουζε, τὴ χτενίζε, ἔπαιζε ὅλημέρα μαζί της καὶ συχρὰ ἐβγαίνουν περὶπατο οἱ δυὸ τους.

Μιὰ μέρα τραβήξαν στὴν ἐξοχή. Ἡ Σπίθα

είχε μανία με τα κουνέλια και, μόλις έβλεπε κανένα, τὸ κυνηγοῦσε γιὰ διασκέδαση. Κι' ὅσο έβλεπε τὴ μικρὴ της κυρία νὰ γελά, τόσο εξακολουθοῦσε τὸ κυνήγι. Ἐτσι κι' ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν ἄφησε ἡσυχὸ κουνέλι. Ἐπιτέλους ἀνακάλυψε κι' ἓνα μεγάλο, πολὺ μεγάλο, ποὺ εἶχε καὶ δυὸ γυριστὰ κέρατα. Ὡ, πρώτη της φορὰ έβλεπε ἡ Σπίθα ἓνα τόσο παρὰ ξένο κουνέλι! Ἐπίασε μετὰ τὸ στόμα της τὴ Δανάη ἀπ' τὸ φρόρεμα, καὶ τὴν τράβηξε γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ κι' ἐκείνη. Ἐπειτα τὴν ἄφησε ἀπέξω ἀπὸ τὸ φράχτη καὶ μπῆκε τρέχοντας μέσα γιὰ νὰ κυνηγήσῃ τὸ μεγάλο κουνέλι, χωρὶς νὰκούῃ τὴ μικρὴ της κυρία ποὺ τῆς φώναζε «μὴ! μὴ!». Μὰ μόλις ἡ σκυλίτσα τὸ ζύγωσε, ἐκείνο ἔσκυψε καὶ τῆς ἔδωσε μιὰ μετὰ τὰ κέρατα, ποὺ τὴν ἔστειλε στὴν ἄλλη ἄκρη... κ' ἀκόμα παραπέρα.

Γιατὶ τὸ «μεγάλο κουνέλι» ἦταν ἀπλοῦστα μιὰ γίδα ποὺ δὲν ἐσήκωνε ἀστεῖα. Ἡ καϊμένη ἡ Σπίθα δὲν τῷερε μὰ τῷμαθε κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δὲν ζυγώνει στὰ μεγάλα κουνέλια ποὺ ἔχουν καὶ κέρατα...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

ΜΟΛΙΕΡΟΣ

Γεννήθηκε τὶς 15 Ἰανουαρίου τοῦ 1622 στὸ Παρίσι κι' ἦταν φοβερά ἀκαμάτης στὴν παιδικὴ του ἡλικία.

Οἱ γονεῖς του, ποὺ ὀνομάζονταν Ποκελὲν, ταπετσιέρηδες στὸ βασιλικὸ παλάτι ἀπὸ πατέρα σὲ γιό, τόσο ὁ πατέρας του ὅσο κι' ἡ μητέρα, κατοικοῦσαν κοντὰ στὴν Ἀγορὰ στὴ γωνία τῆς ὁδοῦ Vieilles Etuves καὶ τῆς ὁδοῦ Saint-Honoré. Τὸ σπίτι ποὺ ἔμεναν παρίστανε κάτι μαῖμουδες ποὺ ἔρριχναν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη μῆλα καὶ πάνου ἀπ' τὴ πόρτα κρεμόταν, ἀντὶς ἀπὸ ἄλλο οἰκόσημο, ἓνα εἶδος τέντας μετὰ τὴν ἐπιγραφή: «Τὸ Περίπτερο τῶν Πιθήκων».

Ὁ πατέρας του βρισκόταν σὲ καλὴν οἰκονομικὴ κατάσταση, ἔχοντας ὅμως ἐφτά μικρὰ παιδιὰ ν' ἀναθρέψῃ, δὲν εἶχε ἄλλη φιλοδοξία ἀπ' τὸ νὰ ἰδῇ τὸ μεγαλύτερο νὰ τὸν διαδέχεται στὸ ἀξίωμα, ποὺ εἶχε, τοῦ βασιλικοῦ ταπετσιέρη.

Ἐχοντας πάντα αὐτὸ τὸ σκοπὸ, τὸν ἔμαθε ἀνάγνωση, γραφὴ καὶ λίγη ἀριθμητικὴ κι' ἀκόμα παιδὶ τὸν ἔδασε νὰ φυλάττῃ τὸ μαγαζί του καὶ νὰ παραγεμίζει πολυθρόνες ἢ νὰ τύνῃ τοίχους μετὰ ταπετσαρίες.

Ἡ τέχνη ὅμως αὐτὴ δὲν ἔλκυε διόλου τὸ μικρὸ Ποκελὲν ποὺ χαμοουρίσταν σκύβοντας πάνου στὰ βιβλία τῶν λογαριασμῶν, κι' ἔδειχνε μιὰν ἀδεξιότητα, μιὰ φανερὴ ραθυμία στὶς δουλειὲς τῆς πατρικῆς βιομηχανίας.

Προσθέστε πῶς μόλις δέκx χρόνων ὁ μικρὸς Ἰωάννης-Βατίστας — ἔτσι τὸν ἔλεγαν — ἔχασε τὴ μητέρα του καὶ σὲ πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ὁ πατέρας του ξαναπαντρεύτηκε μετὰ μιὰ γυναίκα, ποὺ ὁ χαρακτήρας της δὲν ἦταν τέτοιος ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ σβύσῃ ἀπὸ τὸ μυαλὸ τοῦ ὀρφανοῦ τὴ θύμηση τῆς ἀγαπημένης νεκρῆς. Προσθέστε ἀκόμα πῶς ἡ μητριὰ ἀ-

πόκτησε καὶ δικὰ της παιδιὰ ποὺ τ' ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ ἀνδρός της καὶ θὰ καταλάβετε τί δυστυχισμένα ποὺ ζοῦσε ὁ μικρὸς Ἰωάννης-Βατίστας στὸ «Περίπτερο τῶν Πιθήκων».

Χωρὶς ἄλλο κι' ὁ ἴδιος θάταν πολὺ μπερδεμένος, ἀντὸν ἄφηναν ἐλεύθερο νὰ διαλέξῃ ἓνα στάδιο, μ' αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδιζε, ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, νὰ αἰσθάνεται ὄλο καὶ μεγαλύτερη ἀποστροφή γιὰ τὴ σύνταξη ἀναφορῶν γιὰ ἐπιπλώσεις καὶ τὴν κατασκευὴ καὶ τὴ διακόσμηση τῶν ἀντικειμένων ποὺ ἔπρεπε νὰ φαντάζονταν σ' αὐτὲς τὶς ἀναφορές.

Ἐπειδὴ λοιπὸν στενοχωριόταν φοβερά μέσα στὸ μαγαζί τοῦ πατέρα του, ποὺ, ὡς σημειωθῇ, δὲν ἀπείχε πολὺ ἀπ' τὴ Νέα Γέφυρα, ὅπου αὐτὴ τὴν ἐποχὴ σύχναζαν σαλτιμπάγκοι ποὺ μετὰ χονδροκομμένες φάρσες διασκέδαζαν ὅσους χασομέρηδες μαζεῦνταν γύρω ἀπ' τὶς πρόχειρες ἐξέδρες τους, συχνὰ ὁ νεαρὸς Ποκελὲν ἄφηνε τὸ σπίτι γιὰ νὰ πάῃ νὰ χαζέψῃ μετὰ χωρατὰ αὐτῶν τῶν σαλτιμπάγκων.

Ὁ πατέρας του, ὅταν δὲν τὸν ἔβλεπε οὔτε στὸ γραφεῖο, οὔτε στὸ ἐργαστήρι, ἤξερε ποὺ νὰ τὸν βρῇ.

Πόσες φορὲς τὴ στιγμή ποὺ μετὰ μάτια δρθάνοιχτα, τὸ στόμα γελαστό, ἀνάμεσα στὰ χαμίνια τῆς Νέας Γέφυρας, παρατηροῦσε ἀπορροφημένος τ' ἀστεῖα ξακουσμένων κωμικῶν, ὁ μικρὸς λιποτάχτης αἰσθάνθηκε ἓνα χέρι νὰ τοῦ ἀρπάξῃ ἀπὸ τομα τ' αὐτὶ καὶ νὰ μὴν τ' ἀφίνη, παρὰ μόνο ὅταν εἶχε πατήσει τὸ πόδι στὸ κατώφλι τοῦ «Περίπτερου τῶν Πιθήκων».

Ὁ Ἰωάννης-Βατίστας τότε ἔκλαιγε καὶ μεταννοιώνόντες ἔπαιρνε τὴν ἀπόφαση νὰ νικήσῃ τὴν ἀποστροφή ποὺ αἰσθανόταν γι' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα, ποὺ ὡς τότε τὴν ἔδρισκε ἀκατάβλητη, καὶ νὰ γίνῃ γιὰ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του ἓνας ταπετσιέρης. Γιατὶ ὁ μικρὸς Ποκελὲν ἀγαποῦσε τὸν πατέρα του καὶ ἀν καὶ μικρὸς ἀκόμα, ἤξερε

ἀπὸ μὴν ἔμφυτη εὐθύτητα ν' ἀναγνωρίζῃ τὸ δίκιο ποῦχαν τὰ μαλλώματα ποὺ γινόνταν αἰτίος, καὶ δὲν τοῦ ἔφευγε πῶς δὲν θὰ πῆγαινε μακριὰ στὸν κόσμὸ ἔχοντας μόνο τὸ παράδειγμα τῶν σαλτιμπάγκων τῆς Νέας Γέφυρας.

Ἐνῆπιανε λοιπὸν μετὰ εἰλικρινῆ ζήλο τὴν πέννα τοῦ λογιστῆ καὶ τὸ σφυρὶ τοῦ ταπετσιέρη, ἀλλὰ τὸ φυσικὸ του τ' ὄνειροπόλο καὶ περίεργο, ὑπερνικοῦσε αὐτὲς τὶς ὥρατες τοῦ ἀποφάσεις. Πέννα καὶ σφυρὶ ἔπεφταν ἀπ' τὰ χέρια του, ἐνῶ ξεχνιόταν μέσα στὴ τεμπελιά καὶ μέσ' στὴ θλίψη του. Κι' ὁ πατέρας του τὸν μάλλωνε πὸ σκληρὰ τότε, ἐνῶ ἡ μητριὰ του ἀδιάφορη καθὼς ἦταν γι' αὐτὸν ἄρχισε νὰ τὸν ἀντιπαθῇ κι' ἔτσι τὸ «Περίπτερο τῶν Πιθήκων» ἦταν πιά στὰ μάτια τοῦ μικροῦ Ποκελὲν σὰν ἓνας τάφος ποὺ τὸν εἶχαν κλείσει μέσα ζωντανό.

Μὲ τὸ σῶμα φυλακισμένο μέσα σ' αὐτὸ τὸ στενὸ μαγαζί καὶ τὴν ψυχὴ μέσα σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ τὴν ἐντελῶς μηχανικὴ, ὁ Ἰωάννης-Βατίστας ἔλπιζε πάντα σ' ἄλλα πράγματα... Σὲ τί; Κι' αὐτὸς δὲν ἤξερε. Αἰσθανόταν μονάχα πῶς διαφορετικὸς ἦταν ὁ τρόπος ποὺ ἔπρεπε νὰ ζήσῃ, καὶ περιμένοντας νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ἀόριστες ἐλπίδες του, ἐξακολουθοῦσε νὰ στενοχωριέται, νὰ ὑποφέρει καὶ, ἐννοεῖται, νὰ τεμπελιάζῃ.

Ἐνῶ ὁ πατέρας Ποκελὲν λυπόταν γιὰ τὴν ἀμέλεια τοῦ γιοῦ του χωρὶς νὰ συγκινεῖται ἀπ' τὴν δυστυχία του ποὺ οὔτε αὖν τὴν ἐνοιωθε, ἓνας ἄλλος ἄνθρωπος, ἓνας γέρος, ποῦχε κι' αὐτὸς δικαίωμα στοργῆς πάνου στὸν Ἰωάννη-Βατίστα, δὲν πρόσεχε τὴν ἀμέλεια του καὶ δὲ λυπόταν παρὰ γιὰ τὶς στενοχωρίες τοῦ μικροῦ.

Αὐτὸς ὁ γέρος ἦταν ὁ παπποῦς Κρεσσέ, ὁ πατέρας τῆς πεθαιμένης του μητέρας.

Μ' ὄλο ποὺ εἶχε κάμει ὀλόκληρη τὴν περιουσία του μετὰ τὴν τέχνη τοῦ ταπετσιέρη, ὁ παπποῦς Κρεσσέ κατὰ δαίμονα μετὰ τὴν γέρινη καρδιά του τὴν γεμάτη τρυφερότητα, πῶς αὐτὴ ἡ τέχνη, μπορεῖ νὰ μὴν ἦταν τοῦ γούστου τοῦ μικροῦ Ἰωάννη-Βατίστα. Οὔτε κι' αὐτὸς δὲ θάξερε νὰ πῇ ἢ νὰ βρῇ μιὰ τέχνη προτιμότερη ἀπ' αὐτὴν ποὺ τὸν εἶχε πλουτίσει· μὰ δὲ λυπόταν γι' αὐτὸ λιγότερον γιὰ τὴ βαθεῖα στενοχωρία ποὺ ἔβλεπε νὰ μαθαίνει τὸ δυστυχισμένο παιδί.

Συνέβαινε τώρα, ὅπως ὁ ἔγγονος ἄρεσε φοβερά νὰ βλέπῃ τζάμια τὶς παρκατάσεις τῶν σαλτιμπάγκων τῆς Νέας Γέφυρας, κι' ὁ παπποῦς Κρεσσέ νὰ παρακολουθῇ, πληρώνοντας ὁ-

μῶς αὐτὸς, τὶς παραστάσεις τῶν ἡθοποιῶν τοῦ Βουργουνδικοῦ Μεγάρου, τοῦ πρώτου ἐπίσημου γαλλικοῦ θεάτρου ὅπου παίζονταν τ' ἀριστουργήματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὁ παπποῦς Κρεσσέ δὲν ἔδρισκε τίποτα καλύτερο γιὰ νὰ διασκέδασῃ τὸν ἀγαπημένο του ἔγγονο ἀπ' τὸ νὰ τὸν παίρνῃ, ὅσο πὶὸ συχνὰ μπορούσε, στὸ θέατρο. Κι' ὁ Θεὸς μόνο ἔδριξε πόσο ὁ Ἰωάννης-Βατίστας ἐνθουσιαζόταν μετὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων ποὺ ἔβλεπε νὰ περνοῦνε στὴ σκηνὴ καὶ πόσο διασκέδαζε μετὰ τ' ἀστεῖα παθήματα τῶν κωμικῶν.

Μὰ ὁ πατέρας του εἶχε παρατηρήσει, πῶς τὴν ἐπομένη τῆς παραστάσεως στὸ Βουργουνδικὸ Μέγαρο ὁ μικρὸς ἦταν ἀκόμα πὶὸ ἀκαμάτης καὶ πὶὸ ἀδέξιος ἀπ' τὸ συνηθισμένο. Κι' ἐναντιονόταν σ' αὐτὲς τὶς ἐξέδρες. Ὁ παπποῦς Κρεσσέ ὅμως παρ' ὅλα ταῦτα τὸν ἔπαιρνε. Κι' ὁ πατέρας τότε τὰ βάζε ὅχι μόνο μετὰ τὸ γιό του μὰ καὶ μετὰ τὸν παπποῦ.

— Ὅποιος σὰς ἔβλεπε πόσο ἐπιμένετε νὰ παίρνετε τὸν ἔγγονό σας στὸ θέατρο θὰ νόμιζε, καὶ μετὰ τὸ δίκιο του, πῶς σκοπεύετε νὰ κάμετε τὸν ἔγγονό σας... θεατρίνο! τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ὁ βασιλικὸς ταπετσιέρης συνοδεύοντας τὰ λόγια του μ' ἓνα εἰρωνικὸ μειδίαμα.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτὶ, κύριε Ποκελὲν, εἶπε τότε ὁ παπποῦς. Μακάρι νὰ γινόταν κι' ὁ ἔγγονός μου σὰν τὸν Μπελερόζε.

Ὁ Μπελερόζε αὐτὸς ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς πὶὸ φημισμένους ἡθοποιούς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὁ βασιλικὸς ταπετσιέρης σήκωσε τοὺς ὤμους του κι' ἀπὸ τότε ἐναντιονόταν πὶὸ ἐντονα ἀκόμα. Μὰ ὁ παπποῦς δὲν ὑποχωροῦσε κι' ἔπαιρνε τακτικὰ τὸν ἔγγονό του στὸ θέατρο, γιὰ μεγάλη χαρὰ τοῦ μικροῦ.

Μεγάλος λοιπὸν πόλεμος ἄρχισε ἐξαιτίας τοῦ Ἰωάννη-Βατίστα καὶ παπποῦς κι' ἔγγονος ἄρχισαν νὰ σκέπτονται πῶς θὰ μπορούσαν νὰ βάλουν τέλος σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση.

Κι' ἐπὶ τέλους βρῆκαν μιὰ λύση. Ποιὸς τὴ βρῆκε; Τὸ παιδί ἢ ὁ γέρος; Χωρὶς ἄλλο ὁ πρώτος, δὲν ἔχει ὅμως αὐτὸ καὶ πολλὴ σημασία, μιὰ ποὺ κι' οἱ δύο τοὺς ἀγωνίστηκαν ἐνωμένοι γιὰ νὰ πετύχουν τὸ σκοπὸ τους.

Μιὰ μέρα λοιπὸν, ἀφοῦ ὁ πατέρας Ποκελὲν εἶχε μαλλώσει πολὺ αὐστηρὰ τοὺς δύο «συνωμότες» ποὺ μόλις εἶχαν ἐπιστρέφει κρυφὰ ἀπ' τὸ Βουργουνδικὸ Μέγαρο, ὁ Ἰωάννης-Βατίστας πῆρε τὸ λόγο καὶ δήλωσε μετὰ ἄρρος στὸν πατέρα του, ὅτι τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ συνηθίσῃ σ' αὐτὴ τὴν

τέχνη καὶ πῶς ἤθελε νὰ σπουδάσῃ.

Ὁ παπποῦς Κρεσσέ, ποὺ καταλάβαινε καλὰ πῶς θάταν δύσκολο νὰ δοθῇ ἡ συγκατάθεση τοῦ πατέρα, βιάστηκε νὰ ἐρθῇ σὲ βοήθεια τοῦ Ἰωάννη Βατίστα.

— Ναι, εἶπε στὸν πατέρα. Ὁ γιός σου διψάει γιὰ μάθηση κι' ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴ τὴν ἀνάγκη, γι' αὐτὸ τὸν βλέπεις ἔτσι ἀμελῆ καὶ χωρὶς ζήλο γιὰ τὴ δουλειὰ του. Πίστεφέ με, Ποκελὲν, καὶ μὴ τοῦ ἐναντιωθῆς...

Ὁ παπποῦς Κρεσσέ θὰ ἐξακολουθοῦσε μὰ ὁ γαμπρός του τὸν διέκοψε γιὰ νὰ τοῦ πῇ πῶς δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ συνηγορήσῃ κι' ἄλλο γιὰ μιὰν ὑπόθεση ποὺ τὴν εἶχε κερδίσει μετὰ τὰ πρώτα τὸ λόγια.

— Τί; φώναξε τὸ παιδί. Συμφωνεῖς λοιπὸν, πατέρα;

— Ναι, ἀποκρίθηκε ὁ ταπετσιέρης. Κι' ἀπὸ αὐριο κιόλας θὰ μπῇς στὸ κολλέγιο.

Ὁ Ἰωάννης-Βατίστας, γεμάτος χαρὰ πῆδησε στὸ λαίμω τοῦ πατέρα του, ποὺ δέχτηκε τὸ χάρι μ' ἓνα παρὰ ξένο χαμόγελο. Σκύβοντας ὑστερα σ' αὐτὶ τοῦ γέρου τοῦ ἐξήγγησε τί ἤθελε νὰ πῇ μ' αὐτὸ τὸ χαμόγελο.

— Πιστεύετε πῶς τὸ κολλέγιο θ' ἀλλάξῃ τὸ φυσικὸ αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ; Μακάρι, κύριε Κρεσσέ! Συμμορφώθηκα μετὰ τὴν ἐπιθυμία σας, μ' αὐτὸ τῷκαμ γιὰ νὰ σὰς δείξω, πῶς ἐκεῖ πέρα θάναί τὸ ἴδιο ἀκαμάτης, ὅσο κι' ἐδῶ...

— Ποιὸς ξέρει; ἔκαμε ὁ παπποῦς κουνώντας τὸ κεφάλι.

— Θὰ τὸ ἰδοῦμε, θὰ τὸ ἰδοῦμε, κύριε Κρεσσέ! τὸ μέλλον θάναί ὁ κριτὴς μεταξὺ μας κι' ἐπὶ τῷ πῶς ἄμα γίνεαι κι' αὐτὸ τὸ πείραμα, δὲν θὰ ἐνοεῖται πιά τὴ τεμπελιά τοῦ μικροῦ.

— Αὐτὸ τ' ὀρκίζομαι, εἶπε ὁ γέρος ποὺ ἤξερε νὰ διαβάσῃ στὴν ἀχινάβολη ματιὰ τοῦ ἔγγονοῦ του τίς πὶὸ γενναῖες ἀποφάσεις.

Τὸ μέλλον στάθηκε κριτὴς καὶ δικαίωσε τὸν παπποῦ. Ὁ μικρὸς τεμπελής ἔγινε ὁ πὶὸ ἐργατικὸς μαθητὴς τοῦ κολλεγίου κι' ἐφοίτησε σ' ὅλες τὶς τάξεις του. Μέσα σὲ πέντε χρόνια τελείωσε τίς σπουδὲς του στὴ φιλοσοφία καὶ τὴν φιλοσοφία.

Κι' ὅταν ὅμως τελείωσαν οἱ σπουδὲς του — ἦταν τότε δεκαεννιά χρόνων — ὁ Ἰωάννης-Βατίστας ἀναγκάστηκε, ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ἀρρώστησε, νὰ κάμῃ γιὰ λίγο καιρὸ τὸν ταπετσιέρη. Θαλαμηπόλος τοῦ βασιλεῖ, ἀξίωμα ποὺ ἡ οἰκογένεια ἤθελε νὰ τὸ διατηρῇ. Ἡ Αὐλὴ ἔκαμε τότε ἓνα ταξίδι στὰ νότια μέρη τῆς Γαλλίας, κι' ὁ Ἰωάννης-τὴν ἀκο-

λουθήσε. Τὸ ταξίδι βάσταξε ἓνα χρόνο.

Σὰν γύρισε στὸ Παρίσι, μὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ νέοι εἶχαν γιὰ κυριώτερη τους διασκέδαση νὰ παίζουν κωμωδίες, προσκολλήθηκε σὲ μιὰ τέτοια συντροφιά ἀπὸ ἐρασιτέχνες ἡθοποιούς καὶ δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ ἡ ψυχὴ της. Σὲ λίγο ὅλοι αὐτοὶ ἔγιναν ἐπαγγελματίες ἡθοποιοὶ κι' ἀνοῖξαν ἓνα θέατρο! Ὁ βασιλεὺς ὁστόσο εἶχε πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ βγάλει ἓνα διάταγμα ποὺ «ἀπαγόρευε νὰ προσβάλλουν τὴ τιμὴ τοῦ ἡθοποιοῦ», μὰ οἱ Ποκελὲν ἐνώθησαν ὅλοι πατέρας, θεῖοι, ξαδέρφια, γιὰ νὰ ὀχυρεῖσουν τὸν Ἰωάννη νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸ θέατρο.

Μόνος, — ὁ παπποῦς Κρεσσέ εἶχε πεθάνει, — κι' αὐτοὶ τόσοι!... Κι' ὁστόσο ὁ Ἰωάννης-Βατίστας ἀντιστάθηκε. Ἦταν τότε πάνου ἀπὸ εἰκοσι χρόνων καὶ νόμιζε πῶς ἦταν σὲ ἡλικία ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει. Ἐξακολούθησε λοιπὸν νὰ παίξῃ τίς ἀγαπημένες του κωμωδίες.

Ἡ ἐσωτερικὴ του κλίση σ' αὐτὸ ἦταν τόσο ἀκατανίκητη ποὺ δὲν μπορούσε νὰ κάμῃ ἄλλοιῶς, παρ' ὅλη τὴ θλίψη ποὺ αἰσθανόταν νὰ διαρρηστήσῃ τοὺς συγγενεῖς του. Ὁ γιός τοῦ ταπετσιέρη ἔγινε πιά ὀριστικὰ ἡθοποιὸς κι' ἀφίνοντας τὸ πατρικὸ του ὄνομα Ἰωάννης-Βατίστας Ποκελὲν, ποὺ ἀπὸ σεβασμὸ δὲν ἤθελε νὰ τὸ... ἀτιμᾷ, πῆρε τ' ὄνομα Μολιέρους ποὺ σήμερα φαντάζει ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων κλασσικῶν. Γιατὶ ἀν ὁ Μολιέρους στὴν ἀρχὴ ἔπαιζε τὰ ἔργα τῶν συγχρόνων του συγγραφέων, αὐτὸ δὲν ἔγινε παρὰ γιὰ λίγο καιρὸ, ὥσπου νὰ μπορέσῃ νὰ παίξῃ τίς κωμωδίες ποὺ ἄρχισε νὰ γράφῃ ὁ ἴδιος καὶ ποὺ σήμερα εἶν' ἀπ' τ' ἀριστουργήματα τῆς ἀνθρώπινης διάνοιας.

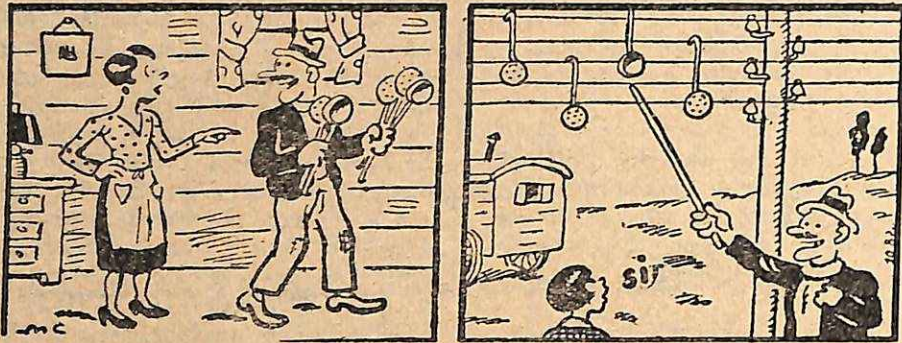
Τὶς κωμωδίες του τίς διαβάζει σήμερα ὅλος ὁ κόσμος ἢ καὶ τίς βλέπει, γιατί μ' ὄλο ποὺ ἔχουν γραφτῇ ἐδῶ καὶ πάνου ἀπὸ διακόσια πενήντα χρόνια, δὲν παύουν νὰ παίζονται στὰ θέατρα κι' οὔτε θὰ παύσουν ποτέ, γιατί εἶναι ἀπ' τὰ ἔργα ποὺ λέγονται ἀθάνατα· ἀθάνατα γιατί ὁ Μολιέρους εἶχε τὴ δύναμη νὰ ζωγραφίσῃ αἰώνιους τύπους, αἰώνιους χαρακτήρες. Ὅταν πέθανε, οἱ Γάλλοι ἔστησαν στὸν Ἰωάννη Βατίστα Ποκελὲν ἓνα μεγαλόπρεπο μνημεῖο. Ἀντὶ γιὰ κάθε ἄλλο ἐπιτύμβιο χάραξαν στὸ μάρμαρο μιὰ μόνη λέξη:

MOLIERE

Κανένας δὲν παραξενεύτηκε πῶς σ' αὐτὸ τ' ἀπλὸ ὄνομα δὲν πρόσθεσαν κανένα τίτλο, καμμὴν ἐξήγηση. Καὶ μόνο τ' ὄνομα Μολιέρους ἔφτανε.

(Παράφραση) ΚΑΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΙΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τὸ τροχόσπιτο—τὸ σπιτάκι μὲ τοὺς τροχοὺς ὅπου κατοικεῖ καὶ ταξιδεύει ἡ τσιγγάνικη οἰκογένεια—εἶναι σταματισμένο ἀπὸ ἓνα χωριό, κοντὰ σ' ἓνα στύλο τηλεγράφου. Ἡ Ζεμφύρα, ἡ γυναῖκα τοῦ Τσιγγάνου, μαγειρεύει, ὅταν βλέπῃ τὸν ἄντρα της νὰ μπαίνει στὴν κουζίνα καὶ νὰ μαζεῦῃ ὅλες τίς κουτάλες καὶ τὰ ξαφροσπύρια.

—Ἐ! τοῦ λέει τί τὰ θέλεις αὐτά; Ποῦ τὰ πᾶς;

—Τὰ θέλω, τῆς ἀποκριθῆκε, γιὰ νὰ μάθω τῆς κορούλας μας, τῆς Κάριεν τὸ σολφέζ.

—Θὰ τῆς μάθῃς μουσικὴ μ' αὐτά;! φωνάζει ἡ Ζεμφύρα. Μὰ πῶς; Βγῆκε ἔξω χωρὶς νὰ τῆς ἀποκριθῇ. Μὰ τὸ «πῶς» αὐτὸ τὸ βλέπετε στὴν εἰκόνα.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

Ο ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Τὸ γράμμα αὐτὸ ποὺ εἶχε βρεῖ, ὀδηγημένη ἀπὸ τὴ Θεία Πρόνοια, ἦταν ἡ εὐτυχία κι' ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ της, ἦταν ἡ ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη πῶς ὁ Γκὺ ἦταν ἀθώος. Καὶ τὴν ἀπόδειξη αὐτὴν, ποὺ ἔψαχναν παντοῦ νὰ τὴν βροῦν, αὐτὴ τὴν κρατοῦσε τώρα στὰ χέρια της. Αὐτὸ τὸ χαρτί ποὺ ἔσφιγγε ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά της, ἦταν ἡ ζωὴ τοῦ ξαδέλφου της, ἡ τιμὴ τοῦ σπιτιοῦ της, ἡ παρηγοριὰ ὅλων τῶν δικῶν της.

Ἐνῶ ὅμως αὐτὲς οἱ χαρμόσυνες σκέψεις τὴν πλημμύριζαν, ἓνα πλήθος ἀπορίες κι' ἐρωτήματα γινόνταν μέσα στὸ μυαλό της. Ποιὸς νάταν ὁ ἄραγε αὐτὸς ὁ Ράσκιν. Μὲ ποιὸν ἔπρεπε νὰ παλαίψουν; Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ φοβερός ἐχθρός; Δίχως ἄλλο κανένας ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ, ἴσως μάλιστα τοὺς ὑπηρέτες. Ναί, μὰ ποιός; Κι' ὕστερα... ὕστερα—ὦ, Θεέ μου αὐτὸ δὲν τὸ εἶχε κἄν συλλογιστεῖ—πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πάρῃ τὰ χαρτιά ἀπὸ τὴν κρύπτη, ἀφοῦ κανεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ράσκιν δὲν ἔξερε τὸ μυστικὸ της;

Ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι καθισμένη στὸ πεζούλακι. Παρ' ὅλο τὸ μάλλινο φόρεμα ποὺ φοροῦσε, παρ' ὅλη τὴν ἐσάρπα ποὺ εἶχε ριγμένη στοὺς ὤμους της, ἔτρεμε ὁλόκληρη ἀπὸ τὸ κρύο κι' ἀπὸ τὴν ταραχὴ. Μὰ οὔτε καὶ τὸ ἀντιλαμπρόνταν αὐτὸ καθόλου. Τὸ μυαλό της δούλευε τόσο ἐντατι-

κά καὶ τόσο ζωηρά ὥστε δὲν πρόσεχε πιά σὲ τίποτε γύρω της.

Ἐξαφνα τινάχτηκε ξυπνώντας ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦταν βυθισμένη. Ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της... στὴν κάμαρα τῆς κρύπτης... κάποιος περπατοῦσε.

Ἡ σκέψη τῆς Μαρίας-Ρόζας ἦταν ἀκόμη τόσο προσηλωμένη σ' αὐτὸ ποὺ εἶχε διαβάσει, στὴν ἀνακάλυψη ποὺ εἶχε κάνει, ὥστε ἀντὶ γιὰ τίποτε ἄλλο σκέφθηκε εὐθύς:

—Αὐτὸς ποὺ περπατᾷ ἀπὸ πάνω θὰ εἶναι δίχως ἄλλο ὁ Ράσκιν. Πρέπει ἐξαπαντᾶς νὰ ἰδῶ ποιὸς εἶναι γιὰ νὰ εἰδοποιήσω νὰ τὸν συλλάβουν.

Καθὼς τὰ σκεπτόταν αὐτὰ πέρασε κι' ἀπ' τὸ μυαλό της ἡ σκέψη πῶς ἔπαιζε ἓνα πολὺ ἐπικίνδυνο παιχνίδι καὶ πῶς ἂν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὴν ἔβλεπε, θὰ πλήρωνε πολὺ ἀκριβὰ τὴν περιέργειά της. Μὰ ἡ σκέψη τοῦ Γκὺ καὶ τῶν δικῶν της ἐτόνωνε τὸ κουράγιο της καὶ τὴν ἔκανε ν' ἀψηφᾷ τὸν κίνδυνο.

Πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν, κρατώντας τὴν ἀναπνοή της, ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει τὴν γυριστὴ πέτρινη σκάλα ποὺ ὀδηγοῦσε στὸ ἐπάνω πάτωμα, μὲ τὸ αὐτὸ τεντωμένο, προσέχοντας τὸν κάθε θόρυβο.

Ἐτρίξε μήπως τὸ παπούτσι της; Θὰ τὴν ἀκουσαν δίχως ἄλλο... Στάθηκε μὲ παλμό. Ὅχι, εὐτυχῶς... ὁ Ράσκιν ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη νὰ περπατᾷ ἐπάνω στὴν κάμαρα. Ἐνα

γύρισμα τῆς σκάλας... δυὸ-τρία σκαλοπάτια ἀκόμα, καὶ νὰ ἡ κάμαρα μὲ τὴν κρύπτη!...

Τρέμοντας τώρα ἀπ' τὸ φόβο της ἡ μικρούλα, χύθηκε στὴ σκιά πίσω ἀπ' τὴν κορνίζα τοῦ κεφαλόσκαλου, κολημένη στὸν τοῖχο γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ δυσκολώτερα. Κι' ἐκεῖ, τεντώνοντας τὸ λαιμό της κι' ἀνοίγοντας τὰ μάτια της, κοίταξε κι' εἶδε.

Εἶδε ἓναν ἄνθρωπο ψηλόσωμο ποὺ πηγαινοερχόταν σκυφτός μέσα στὴν κάμαρα σὺν νάψαχνε νὰ βρῇ κάτι.

«Τὸ πορτοφόλι του!» σκέφθηκε στὴ στιγμή ἡ Μαρία-Ρόζα.

Ἐξαφνα ὁ ἄνθρωπος πέρασε μπροστὰ ἀπ' τὸ παράθυρο. Καὶ τότε ἡ Μαρία-Ρόζα δάγκασε τὰ χεῖλιά της γιὰ νὰ μὴ φωνάξῃ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ τοὺς εἶχε κλέψει καὶ προδώσει, ἦταν ὁ ψευτοπρόσφυγας ὁ Ρῶσος, ὁ Ἰδάν, ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ναβάιγ, ὁ ἐμπιστὸς τοῦ θεῖου της.

Ὡστόσο ὁ Ράσκιν εἶχε σταθεῖ σὺν νὰ τοῦ πέρασε μιὰ ξαφνικὴ ἰδέα ἀπ' τὸ μυαλό του.

Ἀποφασιστικὰ προχώρησε πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς κάμαρας καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ μεγάλο ξυλόγλυπτο ποὺ ἦταν στὴ μέση τοῦ τοῖχου καὶ βρισκόταν ἀντικρὺ στὴ σκάλα.

Ἡ Μαρία-Ρόζα νόμιζε πῶς ὄνειρευόταν. Μόνο ἡ κρυὰδα τοῦ μαρμαροῦ ὅπου ἀκουμποῦσε τὸ χέρι της τὴν ἐπέθετε πῶς ὅσα ἔβλεπε ἦταν ἀληθινά. Μπροστὰ στὰ μάτια της θάβλεπε τώρα αὐτὴ τὴ στιγμή ν' ἀνοίγῃ ἡ κρύπτη ποὺ τὸ μυστικὸ της εἶχε χαθεῖ τώρα καὶ πέντε αἰῶνες. Ἐτρεμε τόσο, ποὺ φοδόταν πῶς θὰ ἔπεφτε κι' οἱ παλμοὶ τῆς καρδιάς της ἦταν τόσο δυνατοὶ καὶ γρήγοροι ποὺ τοὺς ἀκουγε ἐπάνω στὸ λαιμό της.

Μαζὶ ὅμως μ' αὐτὰ ἐνοιώθη καὶ μιὰ δύναμη παρὰξενη ποὺ τὴν βαστοῦσε γιὰ νὰ μὴν φύτραιμῃ καὶ νὰ μὴν κουνιηθῇ.

Ὁ Ράσκιν βρισκόταν μπροστὰ στὸ κοίλωμα ὅπου ἦταν σκαλισμένο τὸ οἰκόσημο τῶν Ναβάιγ ἀνάμεσα σὲ διάφορα ἐραλδικὰ ζῶα, περιτριγυρισμένο ἀπὸ τὸ ἐμβλημα: «*Δυνατὸς σὺν τὸν αἰετῷ, λαμπρὸς σὺν τ' ἄστρῳ.*» Γύρισε πρῶτα καὶ κοίταξε γύρω του προσεκτικὰ, κι' ὕστερα μὲ μεθοδικὲς καὶ σταθερὲς κινήσεις, πᾶτησε πρῶτα στὰ δύο *α* τοῦ *δυνατὸς* καὶ τοῦ *λαμπρὸς* καὶ μετὰ στὰ δύο *τ* τοῦ *αἰετός* καὶ τοῦ *ἄστρου*.

Ἐνα τριεῖς ἀκούστηκε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο. Τὸ ξύλινο φύλλο χάθηκε καὶ στὴ θέση του φάνηκε ἓνα πελώριο μαῦρο ἄνοιγμα.

Ἡ Μαρία-Ρόζα ἐνοιώσε τὰ γόνατά της νὰ λυγίσουν. Γιὰ νὰ μὴν πέσῃ

πιάστηκε ἀπ' τὸν τοῖχο πίσω της.

Ὁ ἑλαφρὸς αὐτὸς θόρυβος ξάφνιασε τὸν Ράσκιν.

Στράφηκε μονομιάς ὁλόκληρος κι' εἶδε κολλημένη στὸν τοῖχο, τὸ κοριτσάκι ποὺ κατάχλωμο, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα ἐπάνω του σὺν ὑπνωτισμένο, τὸν κοίταζε ἀκούνητο. Ἐδῆγε μιὰ φωνὴ λύσσας κι' ὤρμησε πρὸς τὸ μέρος της.

Ἡ φωνὴ αὐτὴ σὺν νὰ ἔλυσε τὰ μάγια ποὺ κρατοῦσαν τὴ Μαρία-Ρόζα ἐκεῖ μαρμαρωμένη. Τὸ κοριτσάκι τινάχτηκε κι' ὤρμησε πρὸς τὴ σκάλα, πηδώντας δυὸ-δυὸ τὰ σκαλιά, χτυπώντας πότε στὸν ἓνα τοῖχο καὶ πότε στὸν ἄλλο. Καθὼς ἔτρεχε πιάστηκε ἀπὸ ἓνα καρφί. Ἡ ἐσάρπα της κουρελιάστηκε καὶ τὸ χέρι της γρατσουνίστηκε βαθεῖα κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ αἷμα. Δὲν ἔδωσε καμμιά προσοχή. Κατέβαινε μονάχα σὺν τρελλῇ τῆς σκάλας, σφίγγοντας σπασμοδικὰ στὴν ἀγκυλιά της τὸ πολύτιμο πορτοφόλι.

Ἐξαφνα παραπάτησε κι' ἄρχισε νὰ παίρνῃ τὰ σκαλιά κουντρούβαλα. Δοκίμασε νὰ πιαστῇ μὰ ἦτα πιά ἄργα. Ἀρχισε νὰ κατρακυλᾷ τὴ σκάλα καὶ δὲ σταμάτησε παρὰ ὅταν ἔφθασε κάτω στὸ πλακόστρωτο. Αἰσθάνθηκε ἓνα δυνατὸ πόνο στὸ κεφάλι της, ἔβαλε μιὰ σπαρακτικὴ κραυγὴ κι' ὕστερα λιποθύμησε.

Ὁ Ράσκιν ἔφθανε ἐκεῖνη τὴ στιγμή μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ ἔρριξε εἶδε τὸ παιδί σωριασμένο μπροστὰ στὴ σκάλα καὶ ἀναίσθητο. Ὁ κακοῦργος ἔσκυψε ἀπὸ πάνω της καὶ γιὰ μιὰ στιγμή φάνηκε διστακτικός. Μιὰ εἰκόνα πέρασε κατὰβόθρες της, ποὺ δὲν ξαναδύσει ποτὲ ἔξω ὅσους πέφτουν μέσα της—ἡ λίμνη ποὺ κρατᾷε στὰ βάθη της τοὺς ἐνοχλητικούς μάρτυρες καὶ βουβαίνει γιὰ πάντα τὰ φλύαρα στόματα.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμή τοῦ παρουσιάστηκε μιὰ ἄλλη εἰκόνα. Ἡ κορούλα του, ἡ μικρὴ του Ἀνιούσκα μὲ τὰ γαλανά της μάτια καὶ τὰ λιναρένια της μαλλιά, ποὺ θὰ εἶχε τὴν ἴδια σχεδὸν ἡλικία μ' αὐτὴν ἐδῶ.

Γιὰ μιὰ στιγμή τὰ μάτια τοῦ κατὰσκοπού βούρκωσαν. Χωρὶς καμμιά δυσκολία πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μικρούλας τὸ πέτινο πορτοφόλι καὶ τὸ φύλαξε μέσα στὴν κρύπτη. Ὑστερὰ κατέθηκε πάλι, σήκωσε τὸ ἀναισθητο κοριτσάκι ποὺ ἦταν ἑλαφρὸ σὺν πόπουλο, τύλιξε τὸ κοριτσάκι στὸ πανωφόρι του καὶ βγήκε ἀπὸ τὸν

πύργο ἔξω στὸ πάρκο, περνώντας ἀπὸ τὴ μικρὴ πόρτα τῆς πίσω αὐλῆς.

Ἐξῶ ἦταν ὡσὸς κατακλυσμός. Ὁ Ράσκιν ἀψηφώντας τὴ βροχὴ προχώρησε μὲ γοργὸ βῆμα πρὸς τὸ γκαράζ.

Τὸ μικρὸ αὐτοκινητάκι τοῦ Γκὺ γιάλιζε μέσ' στὸ σκυτάδι, παρατημένο ἐκεῖ μονάχο του, ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἀφεντικός του δὲν ἐρχόταν πιά γιὰ νὰ τὸ ζωντανέψῃ. Ὁ Ράσκιν ἐπλῶσε τὸ ἀναισθητὸ παιδί στὸ πίσω κάθισμα κι' ὁ ἴδιος κάθισε στὸ τιμόνι κι' ἔδωκε τὴ μηχανὴ μπρός.

Σὲ λίγο τ' αὐτοκίνητο ἔφευγε, τρέχοντας μ' ὅλη τὴν ταχύτητα καὶ παίρνοντας μαζί του αὐτὴν ποὺ ἦταν

«—Ἐπιτέλους, δεσποινίς, ξυπνήσατε, ἔκανε ἡ νοσοκόμος». (Σελ. 187, στ. γ')

ἄλλοτε ἡ χαριτωμένη καὶ γοητευτικὴ Μαρία-Ρόζα καὶ ποὺ τώρα δὲν ἦταν παρὰ ἓνα ἄδυνατο κι' ἀνυπεράσπιστο πλασματάκι, παραδομένο στὰ χέρια τοῦ χειρότερου ἐχθροῦ της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Τὸ ψέμμα τοῦ Ράσκιν

Ὅταν ἡ Μαρία-Ρόζα συνήλθε αἰσθάνοταν τὸν ἑαυτὴ της τόσο ἄδυνατο τόσο ἐξηντλημένο, ὥστε δὲν μπορούσε νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα της καὶ νὰ μιλήσῃ ὥστόσο ἀντιλαμπρόνταν πῶς ζοῦσε καὶ πῶς αὐτοῦ ποὺ βρισκόταν ἦταν πολλὴ ὥρα καὶ ἀναπαυτικά. Ἦταν ξαπλωμένη σ' ἓνα στενὸ καὶ χαμηλὸ κρεβάτι μὲ δροσερὰ καὶ καλοτεντωμένα σεντόνια. Καὶ δίπλα της, φυλάγοντάς την πότε θὰ ξυπνήσῃ, στεκόταν μιὰ γυναῖκα, ντυ-

μένη στὰ κάτασπρα καὶ μ' ἓνα λευκὸ μαντήλι στὸ κεφάλι.

—Μπᾶ, μιὰ νοσοκόμα! σκέφθηκε τὸ παιδί.

Καὶ σὺν νὰ τῆς ξαναγύριζε μ' αὐτὴ τὴ σκέψη ὅλη ἡ διαύγεια τοῦ μυαλοῦ της, ἄρχισε νὰ κοιτάζῃ γύρω της. Ποῦ νὰ βρισκόταν ἄραγε; Μέσα στὸ δωμάτιο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ὅπου ἦταν ξαπλωμένη κι' ἀπὸ μιὰ καρέκλα στερεωμένη στὸν τοῖχο μὲ σιδερένιους γάντζους, δὲν ὑπῆρχε κανένα ἄλλο ἐπιπλο. Καί, περιέργω πράγμα! Οἱ τοῖχοι τῆς κάμαρας ἦταν ταπετσαρισμένοι ὥς ἐπάνω μὲ παχειὰ παπλώματα.

Ἡ Μαρία-Ρόζα ἔδωκε τὸ συμπέρασμα πῶς θὰ βρισκόταν σὲ κανένα νοσοκομεῖο. Δίχως ἄλλο πέφτοντας θὰ πληγώθηκε κι' ὁ Ράσκιν τὴν ἔφερε ἐδῶ.

Καθὼς ἔκανε αὐτὴ τὴ σκέψη σήκωσε τὸ κεφάλι της κι' ἡ ματιὰ της συνάντησε τὴ ματιὰ τῆς νοσοκόμας.

—Ἐπιτέλους, δεσποινίς, ξυπνήσατε, ἔκανε ἡ νοσοκόμα πρόσχαρα. Πῶς αἰσθάνεσθε τὸν ἑαυτὸ σας σήμερα;

«Φαίνεται πολὺ συμπαθητικὴ» σκέφθηκε ἡ Μαρία-Ρόζα καὶ ὕστερα ρώτησε:

—Δὲν μοῦ λέτε ὅς παρακαλῶ, κυρία, εἶμαι πληγωμένη;

Ἡ νοσοκόμα φάνηκε σὺν ν' ἀποροῦσε:

—Πληγωμένη; Πῶς ὅς ἦρθε τέτοια ἰδέα; Ὅχι, ὄχι, δὲν ἔχετε τίποτε. Μόνο μιὰ τσαγγουινὰ στὸ χέρι κι' ἓνα μικρὸ κτύπημα στὸ κεφάλι.

Πάλι ἔγινε σιωπὴ. Τὸ μυαλό τῆς Μαρίας-Ρόζας δούλευε γιὰ νὰ λύσῃ αὐτὸ τὸ πρόβλημα ποὺ ὅσο κι' ἂν φαινόταν ἀπλό, μπερδεύονταν ὅλο καὶ περισσότερο.

Λοιπόν, μιὰ καὶ δὲν ἦταν πληγωμένη γιὰ τὴν εἶχαν φέρεῖ ἐδῶ;

Ἡ ἀνησυχία της ἔκανε τὰ μάτια της νὰ πετᾶνε σπίθες.

—Μικρὴ μου δεσποινίς, καθήστε ἡσυχῇ, ἔκανε ἡ νοσοκόμα. Τί θὰ πῇ ὁ κύριος Μολλὲ ποὺ ὅς ἔφερε ἐδῶ γιὰ νὰ γίνετε καλά;

—Μ' ἀφοῦ δὲν εἶμαι πληγωμένη δὲν εἶμαι καθόλου ἄρρωστη καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μένω ἐδῶ, εἶπε τὸ κοριτσάκι. Σᾶς παρακαλῶ δώστε μου τὰ φορέματά μου νὰ ντυθῶ γιὰ νὰ γυρίσω σπῆτι, γιὰ τὴν θεία μου κι' ἡ Μαργαρίτα θ' ἀνησυχοῦν τρομερά.

Ἐξαφνα, σὺν νὰ πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό της μιὰ ἰδέα, ἀνασηκώθηκε στὸ κρεβάτι της καὶ ρώτησε μὲ τὸ

πρόσωπό της άλλοιωμένο από την αγωνία:

— Σας παρακαλώ, κυρία, όταν μ' έφεραν χθές έδω και σεις με ξαπλώσατε σ' αυτό το κρεβάτι, δεν βρήκατε ένα πορτοφόλι στα χέρια μου;

— Όχι, δεσποινίς μου, δεν είδα τίποτε.

Η καρδιά της Μαρίας Ρόζας άρχιζε να χτυπά δυνατά, γιατί η άπάντησή αυτή της γκρέμιζε όλες της τις ελπίδες.

— Ω, Θεέ μου, έκανε. Μήπως μου ξέφυγε την ώρα που έπεσα; Μά όχι, δεν γίνεται, το κρατούσα τόσο σφιχτά. Για θυμηθείτε, κυρία, σάς παρακαλώ. Ένα χοντρό μαύρο πορτοφόλι πέταινο. Θά τ' το προσέξατε, δεν γίνεται. Είμαι βέβαιη πως τ'ο κρατούσα. Πρέπει να μου τ'ο δώσετε για να τ'ο πάω άμέσως στο θείο μου, τόν μαρκήσιο ντε Ναβάιγ.

(Άκολουθεί)

KIMON ALKIANIS

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Αγαπητοί μου,

Οι Αποκριές πέρασαν, ή Σαρακοστή μπήκε. Είναι άλληθια πως φέτος, μια τραγική περιπέτεια της Πατρίδας δέν άφησε ούτε σάς τ'α παιδιά να χαρήτε, να διασκεδάσετε αυτές τις ήμέρες όπως κάθε χρόνο. Πάντα όμως ήταν ήμέρες άρχίας, σκόλης και ξεκούρασης ύστερ' από τις «έβδομάδες των παθών», δηλαδή των σχολικών διαγωνισμάτων, όπως έγραψε κάποιος στη Διάπλασι. Ακόμα και ήμέρες χαράς για σάς τ'α παιδιά, που είχατε γράψει καλά κι είχατε πάρει τούς καλούς βαθμούς σας. Τώρα, με τη Σαρακοστή, κι αφού εύτοχως ήσύχασαν τ'α πράγματα ξανάρχισε τ'ο σχολείο. Μαθήματα πάλι, μελέτη, έργασία. Καθ' έποχή, βλέπετε, έχει τ'ο χαρακτήρα της και τόν προορισμό της. Τις Αποκριές επικρατεί ή τρέλλα, τη Σαρακοστή ή φρόνηση κι ή περισυλλογή. Θυμούνται έναν καθηγητή μου που κάθε χρόνο, την καθαρή Τρίτη, όταν ξαναπηγαίναμε στο Γυμνάσιο, μάς έλεγε στερεότυπα: «Ό,τι θά κάμετε θά τ'ο κάμετε τώρα. Αν άφήσετε και τη Σαρακοστή να πάη χαμένη, χαθήκατε!»

Ναι, έπρεπε να έργασθουμε καλά τη Σαρακοστή για να προβιβασθούμε με καλό βαθμό ή—τ'ο λιγώτερο—να μη μείνουμε στην ίδια τάξη. Κι' εκείνο τόν καιρό, μάς ήταν πολύ πιό εύκολο άπ' όσο είναι σήμερα σέ σάς. Και πρώτα-πρώτα νηστεύαμε. Η νη-

στεία, ξέρετε, ή λιτότη, κάνει τ'ο μυαλό καθαρώτερο, διαυγέστερο. «Παχέια γαστήρ—λέει τ'ο άρχαιο ρητό—λειπών ου τίκειται νόον». Έπειτα προσευχόμαστε, πηγαίναμε ταχτικά στην εκκλησιά. στίς λειτουργίες, στί άποδειπνα. στους χαιρετισμούς. Κι' ή προσευχή τονώνει την ψυχή τ'ο ανθρώπου, τ'ο θυμίζει τ'α χρέη του και τ'ο δίνει δύναμη να τ'α εκπληρώνη. Τέλος, έλειπαν όλωςδιόλου οι διασκεδάσεις. Ούτε κινηματογράφους είχαμε τότε, ούτε τ'α θέατρα λειτουργούσαν. ούτε χοροί γίνονταν τη Σαρακοστή, ούτε πανηγύρια. Ησυχία κι' έργασία. Μας ήταν λοιπόν πολύ εύκολο να ήσυχάζουμε κι' έμεις τ'α παιδιά, όπως οι μεγάλοι, και να έργαζόμαστε.

Μ' από τότε τ'α πράγματα άλλαξαν. Στίς μεγάλες πόλεις μάλιστα, ή Σαρακοστή δέν διαφέρει πιά πολύ από τις Αποκριές. Μόνο που δέν μπορεί κανείς να μασκαρεύεται. Εί-δεμ' ή και χοροί γίνονται, και τ'α θέατρα εξακολουθούν κι' οι κινηματογράφοι είναι στίς δόξες τους, και κάθε διασκέδαση επιτρέπεται. Η νηστεία έχει σχεδόν καταργηθεί, κι' οι περισσότεροι δέν τ'ο θεωρούν πιά απαραίτητο να πηγαίνουν στην εκκλησιά. Κι' έπειδή τ'α παιδιά κάνουν πάντα σαν τούς μεγάλους, δίνουν κι' αυτά, σαρακοστιάτικα, τ'α τσάγια τους και τούς λευκούς χορούς τους, πηγαίνουν, όταν παρουσιασθή ή ευκαιρία, στίς κινηματογράφους ή στί θέατρα, και πολύ συχνά μια όποιαδήποτε διασκέδαση, που ξεφυτρώνει σαν πειρασμός, τ'α βγάζει άπ' τή σειρά τους. Γιατί δέν είναι μόνο ή ώρα της διασκεδάσεως, που συνήθως είναι ώρα σκόλης (μια Κυριακή άπόγεμο π. χ.) είναι κι' ή έντύπωση που έχει τ'ο παιδί άπ' αυτήν. Κι' ή έντύπωση βαστά κατόπι πολύ, και ξαναγυρίζει, κι' άπασχολεί τ'ο μυαλό, κι' έτσι χάνονται και πολλές άλλες ώρες, που έπρεπε νάναι ήσυχες, άπερίσπαστες, για τήν έργασία. Στί σχολείο, ή προσοχή λιγοστεύει: στί σπίτι ή μελέτη δέν γίνεται με τόση έπιμονή. Α είναι πιό δύσκολο στί σημερινά παιδιά, να βάζουν τη θέλησή τους για να μην πηγαίνουν ή Σαρακοστή τους χαμένη. Σ' έμάς, εκείνο τόν καιρό, δέν ήταν και τόσο...

Τι τ'α θέλετε όμως! Εύκολο, έντελώς εύκολο, αυτό δέν είναι ποτέ. Κι' όταν ακόμα λείπουν οι διασκεδάσεις, για τ'ο παιδί υπάρχουν ένα σωρό άλλοι πειρασμοί: τ'α παιχνίδια, μια λιανόδρα για περίπατο—άνοιξη κιόλα—ό ρεμβασμός, ή τάση πρὸς τήν αναβολή για τήν αύριο, τή φυ-

γοπονία, τήν τεμπελιά... «Όλ' αυτά πρέπει τώρα να τ'α κατνικήσετε. Να βουλώσετε και σεις τ'α αυτιά σας με κερί, όπως ό Όδυσσεύς κι' οι σύνητροφοί του, για να μην άκούτε τ'ο πλάνο τραγούδι τών Σειρήνων. Και να βάζετε όλη σας τή θέληση ώστε ό νοός σας νάναι όλος στί μαθήματα. Έτσι θά χρησιμοποιήσετε τη Σαρακοστή, που για σάς πρέπει να είναι άλληθινή και μεθαύριο, ύστερ' από τις γιορτές τού Πάσχα, να ιδήτε πόσο πιό έλαφριά θά σάς φανή ή μελέτη για τις εξετάσεις. Γιατί θά είσαστε προετοιμασμένοι και δυναμωμένοι.

Αυτά είχα να σάς πω με τήν εύσοδο της Σαρακοστής. Κι' εύχόμενος να τήν περάσετε με ύγεια.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

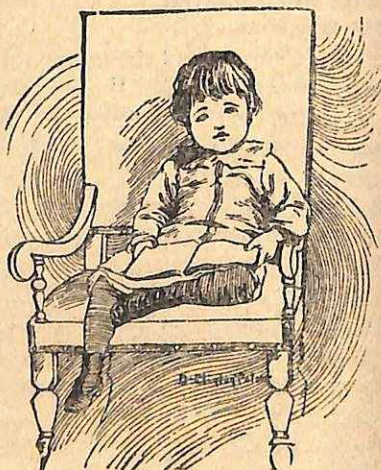
Τραγουδάγε νανουριστά
Στου καραβιού τήν πλώρη
Κι' είχε γυρτή τήν κεφαλή
μισόκλειστα τ'α μάτια.
Μπροστά του όλο άνοιγότανε
της θάλασσας τ'α πλάτια,
Μ' αυτό κάποια γωνούλα γής
μέσ' στή ψυχή του έθώρει.

Ω, τ'ο μικρό, τ'ο γελαστό
σγουρόμαλλον άγόρι,
Που τόσα τ'ο καμάρωναν
άγαπημένα μάτια,
Κάποια βραδυά κάνει φτερά,
περνά βουνά και δση
Κι' έτσι τ'ο χάνουν σαν πουλι
στ' άνέμου τ'α παλάτια.

Και λέει μέσ' στί τραγούδι του
τόν μυστικό του πόνο:
«Θάλασσα που με μάξιψες
κι' άφησα άδέλφια, μάννα,
Λυπήσου με και φέρε με
Σ' εκείνους πίσω πάλι.

Θέλω ν' άκούσω ν' άντηχή
τ' άπόσπερνον ή καμπάνα
Είναι γλυκειά σου ή όμορφιά
μ' κρύα σου ή άγκάλη,
Για ένα φτωχό ναυτόπουλο
τών δεκαπέντε χρόνων.»

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Α Π Ο Ψ Ε . . .

Απόψε δέν κοιμούνται τ'α κλαριά
Στ' όλόγλυκο Μαρτιάτικο σκοτάδι,
Απόψε δέν άπλώνεται βαριά
Τού ύπνου και τού θάνατου τ'ο χάδι.

Απόψε κάποιο σκίρτημ' άπαλό
Ξεχύνει άπ' τούς κάμπους και τ'α δάση
Σά μια πνοή ανάλαφρη γλυκειά
Σάν ευωδία που στ' άπειρο θά φτάση.

Απόψε από τ' άθάνατο νερό
Μιά κόρη πήρε λίγο να ποτίση
Κάθε κλαράκι δύστυχο ξερό
Απ' τής ζωής τή λουλουδένια βρύση.

Κι' αυτά τώρα σκιρτάνε και ζητούν
Κι' άλλες σταλιές ζωής ν' άναστηθούνε
Σκόρπια ευωδίες ξεχνούν' και ξεχνούν
Κι' άπ' τ'ο βοτάνι τ'ο γλυκό μεθύνει.

Απόψε δέν κοιμούνται τ'α κλαριά
Στ' όλόγλυκο Μαρτιάτικο σκοτάδι
Και τής ζωής ξεχνούνται ψηλά
Στόν Πλάστη μας σαν ύμνος κάποιο χάδι

Τζιτζίκι

ΖΗΛΕΙΑ

Ο μικρούλης ό Τοτός είναι σκεπτη-
κός. Αυτούς τούς τελευταίους μήνες ή
ζωή του άλλαξε.

Τόσον καιρό τώρα, έξη χρόνια ήτανε
τ'ο μοναχοπαιδί τού σπιτιού. Όστούσο
στενοχωριόταν μόνος του και πολλές
φορές λαχτάρησε νάχη ένα άδελφάκι.
Και να πού, όπως τού είπανε, ένας
μικρός άγγελος τή νύχτα τούφερε μιά
άδελφούλα.

Αμα τ'ο έμαθε πήδηξε από τή χαρά
του κι' έτρεξε να τή δει.

Μά, Θεέ μου, τι άπογοήτευση! Αυτό
λοιπόν ήταν ή άδελφούλα, ένα κόκκινο
σχεδόν φαλακρό μωτράκι, που ζάρωνε
διαρκώς από τ'ο κλάμμα. Τι μαϊμού ή-
τανε, καλέ, τούτη; Ο Τοτός κατσού-
φιασε.

Σάν να μην έφτανε όμως αυτό, πα-
ρατήρησε σιγά, σιγά και μια δυσάρε-
στη αλλαγή. Δέν τόν πρόσεχαν όπως
πρίν. Όλα τώρα, ξένοι και δικοί κοι-
τάζανε τή Μπέμπα κι' όλο αυτή χαί-
δεύανε. Κι' ή Μαμά του άκόμη δέν
τόν φρόντιζε σαν άλλοτε. Που τώρα
καιρός με τ'ο μικρό. Ο Τοτός πικρά-
θηκε, μελαγχόλησε. Είκοσι μέρες τώρα
δέν πάτησε στήν κάμαρα της άδελφού-
λας του. Δέν θέλει να τή δει. Δέν τήν
αγαπάει διόλου, μά διόλου. Τούκλεψε
τ'α χάδια και τ'α γλυκόλογα που τούλε-
γαν. Προσπαθεί να βρίσκεται όσο μπο-
ρεί πιό μακριά, στήν άλλη άκρη τού
σπιτιού. Ούτε να τήν άκούη δέλει. Κά-
ποιο φίδι τού δαγκώνει τήν καρδόουλα
του. Ζηλεύει φοβερά. Είναι αληθινά
δυστυχισμένος. Που να φανταζόταν
εκείνος τ'ο κακό κάνει μια άδελφούλα.

Αν τ'όξερε δέν θά τή γύρευε. Μέρες
πολλές στριφογυρνούνε οι ιδέες αυτές
στί μυαλά του. Σήμερα όμως έχει θυ-
μώσει τόσο πολύ, που τούρχεται να
πάη να τή δει. Αυτή ή ιδέα τού καρ-
φώθηκε στί κεφάλι σαν μια έκδίκηση.
Ναι, θά τή δει, πολύ, γιατί τούκανε
τόσο κακό.

Παραμονεύει και τήν ώρα που δέν

είναι κανείς μπαίνει, ύστερα από τόσον
καιρό στί δωμάτιο τού μωρού. Δίχως
άλλο θά κοιμάται, γιατί μι' άπόλυτη
ήσυχία βασιλεύει. Πλησιάζει τ'ο κρεβ-
βάτι. Χμ! Θά τής δει, τώρα. Έχει
τέτοιον θυμό που είναι ικανός να τής
βγάλει τ'α μάτια.

Σήκωσε τήν κουνουπιέρα. Με τήν κι-
νησή αυτή τ'ο μωρό έύπνησε. Ο Τοτός
είδε δυό γαλάζια ματάκια να τόν κοι-
τάζουν περιέργα. Σάν να τού φαίνεται
πως άλλαξε πολύ ή άδελφούλα από
τότε πουχε να τή δει. Όλόχρυσά μετα-
ξίνα μαλλιάκια σκεπάζουν τ'ο πρώην
φαλακρό κεφαλάκι. Τ'ο προσωπάκι της
είναι όλόσπρο, στροιμοουλό, νοστι-
μούλικο. Τ'άθωο πλασματάκι σηκώνει
τ'α χεράκια του πρὸς τόν άδελφούλη
και βγάει άναρθρους φθόγγους θά
θέλη να τόν καλωσώρη ίσως.

Κάτι αλλιώτικο νοιώθει μέσα του ό
Τοτός. Λες και δέν είναι τόσο θυμω-
μένος πιά. Τ' άπροσδόκητο χαμόγελο
τού μωρού να τόν συγκίνησε άρα γε;
Σέ λίγο ξεχνάει γιατί ήρθε και περιε-
γάζεται τήν άδελφούλα του με περιέρ-
γεια. Θεέ μου, τι μικρούλικά χεράκια!
Εκείνος μπροστά της έχει ένα χερού-
κλες! Μά βέβαια εκείνος είναι μεγά-
λος πιά. Δέν έχει πιά ανάγκη να τόν
νταντεύουν. Μωρό είναι να θέλη χά-
δια; Τώρα καταλαβαίνει ξαφνικά πως
δέν είναι μόνο παιδί. Είναι ό μεγάλος
άδελφός, που θά προστατεύη τήν άδελ-
φούλα του. Αυτό τόν κολακεύει. Φουν-
τώνει από καμάρι. Θά τής κάνει τ'ο
δάσκαλο και θά τής μάθη ό,τι τού λέει
ή δασκάλα του. Η περιφάνεια του
σβύνει σιγά σιγά τή ζήλεια του. Σκύ-
βει και φιλάει τ'ο χαριτωμένο μωτράκι
που τού χαμογελάει.

Εκείνη τήν ώρα δυό χέρια τόν άγκα-
λιάζουν. Είναι ή Μαμά που τόσην
ώρα τόν παρακολουθούσε χωρίς ν'ο τήν
καταλάβει. Ο Τοτός είναι ευτυχισμέ-
νος, και με χαρά τή ρωτάει:

— Μαμά να τής μάθω τ'ο τραγου-
δάκι που μου είπε ό Μπαμπάς;
(Μίμηση) Μικρομεγάλη

ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ

Κάτι που θάρεται πάντα στί νοή
μου, από τήν πολυθρόνη ζωή τού
Πειραιά, είναι κι' ή λαϊκή αγορά.
Έπιστρέφοντας από κάποιο φιλικό μου
σπίτι μια πέμπτη πέρασα από τή λεω-
φόρο Βενιζέλου που γίνεται ή λαϊκή.
Ένας άνακατωμένος θόρυβος έφτα-
σε στί αυτιά μου. Φωνές όλων τών ή-
χων από κάθε λογής πουλητή που δια-
λαλούσε με τις πιό έξυπνες φράσεις τ'ο
έμπόρεμά του και που προσπαθού-
σε με τόν πιό μελιχλιο τρόπο να πείση
τόν άγοραστή να μη φύγη με άδειανά
τ'α χέρια, πρόθυμος στήν ανάγκη ν' ά-
φήση στί ήμισυ τής αξίας κάθε πράγ-
μα, φτάνει να πουληθή!

Μετά άπ' αυτούς που πουλούνε ψι-
λικά και πανιά μάς παρουσιάζονται οι
πουλητές τών τροφίμων. Βλέπεις, και
προπάντων άκούς κάθε είδους εδωδιμο
αδιάφορο τίνος ποιότητας και... ήλι-
κίας, από τ'α ψάρια και τ'ο κρέας ως
τ'ο ψωμί και τ'α όσπρια.

— Λεμόνια ζουμερά, άφράτα λεμό-

νια. Ένα φράγκο τρία, πάρτε κυρία,
με ξεκουφαίνει ένας μικρός μπαίνοντας
μπροστά μου.

— Ένα τάλληρο δέκα πορτοκάλια,
φωνάζει άλλος παραπέρα.

— Έδώ δεσποινίς, έχουμε τ'α καλύ-
τερα πράγματα: φτηνά και σέ καλή
ποιότητα, που λέει ευγενικά ένας πρό-
χειρος μπακάλης, ενώ ό μανάβης δια-
λαλεί τ'α χορταρικά του, βάζοντας στί
καθένα άπ' ένα κομηνικό έπίθετο, που
θά τόν ζήλευσε κι' αυτός... ό Όμη-
ρος και με τ'ο σχετικό: πάρτε: «Πάρτε
σπανάκι φρέσκο, πάρτε καλά κουνου-
πίδια» κτλ.

Στί πεζοδρομίο, πίσω από τή δεν-
τροστοιχία, πάνω σ' ένα πρόχειρο ό-
κρίβαντα, βλέπεις κρεμασμένα σχέδια
για κέντημα κι' άλλα μαξιλαράκια ζω-
γραφικής. Στί πλάι στέκει ό πουλητής
τους, ό μόνος αυτός χωρίς να φωνάζει,
δείχνοντας λές για μια ακόμη φορά τή
σιωπηλή έλξη τής τέχνης, έστω κι' ό-
ταν υπάρχει σέ τόσο έλάχιστο βαθμό!

Προχωρώντας, φθάνω στί φυτώ-
ρια. Κάθε είδους λουλούδι και δεν-
τράκι. με τή μπάλλα του, περιμένει
θαρείς, εκεί μέσα στί κρυσ, τ'ο χέρι
που θά τ'ο πάρη και θά σπολήσει κάποιο
μπαλκόνι ή θά πρασινίση κανένα κήπο.
Και πιό πέρα άραδιασμένα τ'α άνθη
άπάνω σέ πάγκους, δεμένα σέ μικρές
άνθοδέσμες ή μεγάλα μπουκέτα. Εκτός
από τή μεθυστική μυρωδιά που σοορ-
πούν και που είναι ή πιό εύγλωτη δια-
φήμηση άκούς και:

— Πάρτε, κυρία, μενεξέδες, πάρτε
ζιμπούλια.

— Έδώ, δεσποινίς, τ'α δικά μας άνθη
είναι τ'α πιό δροσερά.

Ετοιμαζόμουν να πάρω άπ' αυτόν,
όταν άκούω δίπλα μου μια φωνή: «Δε-
σποινίς, λυπηθήτε τ'α παιδιά μου. Κα-
νείς δέν πήρε άκόμη από μένα». Γυρί-
ζοντας βλέπω, ένα μέσοκόπο άνθρωπο,
που ήταν ό δύστυχος μ' ένα χέρι, να
μου δίνει ένα μπουκετάκι. Τ'ο πλήρωσα
κι' έφυγα βιαστική γιατί ή καμπάνα
κτυπούσε μεσημέρι, ενώ αυτός έξακο-
λουθούσε να μ' ευχαριστεί με χίλιες
εύχες.

Και καθώς γυρίζω στί σπίτι μου,
κρατώντας τ' άγαπημένα μου λουλού-
δια, σκεπτόμουν όλον αυτόν τόν κόσμο
που αγωνίζεται για τή ζωή, καθένας
με τόν τρόπο του. Πόσες δυστυχίες οι-
κογενειακές και φτώχειες κρύβονται
πίσω από τις ξεκουφαντικές φωνές ή
τά σιγανά παρακάλια τους, που όμως
είμαστε άνίκανοι πολλές φορές να τις
νοιώσουμε και να τούς άνακουφίσουμε
λίγο άγοράζοντας κάτι...

Μύρον της Άνδρου

—

«ΚΑΝΕ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ,
ΠΑΝΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟ»

«Παιδί μου, κάνε πάντα τ'ο καλό»,
τού είχε πει ξεφυχνώντας ή γλυκειά λα-
τρεμμένη του μαμνούλα.

Ήταν μόλις δέκα έτών, κι' όμως
κατάλαβε καλά τ'α λόγια της. Μέσα σέ
λίγες μέρες τ'ο χλωμό παιδάκι με τ'α
μεγάλα γαλάζια μάτια, τ'α μακριά ξαν-
θά κατσαρά μαλλιά και τ'ο δειλό ύψος
είχε γίνει μεγάλο. Μέσα σέ μια στιγ-
μή—όταν είδε νεκρή τή μάννα του—
πέρασε μπροστά του και φάνηκε μ' ό-
λη τή ρεαλιστική της σκληρότητα ή
ζωή. Πόνεσε πολύ ή τρυφερή του καρ-
δόουλα στί αντίκρουσμά της. Πόνεσε για

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Μιά βρύση» τοῦ Προμάχου τῆς Ἑλευθερίας. Ἐχει πολλή δροσιά καὶ χάρη, ἀλλὰ τὸ ἀδικοῦν μερικὲς ἀταίριαστες φράσεις καὶ λέξεις. Τὸ «συγγνώμης» δὲν εἶναι λέξη κατάλληλη γιὰ εἰδυλλιακά ποιήματα. Καὶ τὸ «τίς λύπες μου ξεχνῶ» εἶναι πολυμεταχειρισμένη καὶ ἀταίριαστη ἔκφραση. Ἡ τελευταία στροφή περὶ τῆς. Μὲ λίγα διορθώματα ἴσως γινόνταν δημοσιεύσιμο. — «Περιγραφή χειμερινῆς ἐκδρομῆς» τῆς Ὁρφανούλας. Γραμμένο σὲ πολὺ σχολαστικὴ γλῶσσα καὶ γεμάτο φράσεις κοινές, καὶ χιλιοσιπωμένες. Τὸ δεύτερο ἀντικανονικό, ἀλλὰ πὶο καλογραμμένο. Ἐχει ὠραίας ἰδέες καὶ πολὺ εὐγενικό γράψιμο. Ἡ γλῶσσα του ὅμως πολὺ ἀσοχημῆ. — «Ὁ Φλόρος» τοῦ Φρῆντριχ Σοπὲν. Παιδιάστικο καὶ χαριτωμένο καὶ πολὺ διδακτικό, ἀλλὰ ἄτεχνο στὸ μέτρο καὶ ἀνώμαλο στὴ γλῶσσα. Ἡ τελευταία στροφή εἶναι ἡ καλύτερη ἀπ' ὅλες. — «Μελαγχολία» τοῦ Κ. Κ. Κ. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτὰ τὰ ποιήματα δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ τὴ Διάπλαση. Εἶναι ἡ λεγόμενη «μοντέρνα ποίηση» ποὺ τίς περισσότερες φορές δὲν λέει τίποτε. Ὁ Κ. Κ. Κ. ἂν δὲν ἐπηρεαζόταν ἀπὸ τὸ διάδασμα παρομοίων ποιημάτων καὶ ἀφινόνταν στὴν αὐθόρμητη ἐμπνευσή του, θὰ ἔγραφε πολὺ καλύτερα πράγματα, γιὰτὶ δὲν τοῦ λείπει τὸ ταλέντο. Μπορεῖ ὅμως τώρα νὰ μὴ ἐξηγήσῃ ποῖο εἶναι τὸ «παρτέρρι» τοῦ τζακιού καὶ οἱ «ἀσκανιάδες»; — «Ἀνέκδοτο» τοῦ Π. Μ. Β. Γνωστὸ καὶ ἀκατάλληλο γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ. — «Εἶναι ὥρες» τῆς Ν. Δ. Κ. Πολὺ κενὸι στίχοι, στιχογραφία μετρωτάτη. — Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Μωραϊτάκι, ἄ. (Σ—Ρτ). Ἐξυπνὸς Βλάκας, ἄ. (...). Νεράιδα τῆς Λίμνης, κ. (ΑΜ). Ἀμφορεύς, ἄ. (ΧΜ). Ξανθὴ Χωριατοπούλα, κ. (χ+ψ=Γ;). Τρελλὴ Λόλα, κ. (ΜΚ). Γαβριάς, ἄ. (ΚΚ). Ἰαβέρης, ἄ. (ΜΡ). Θεοραδιέρος, ἄ. (ΒΘ). Κολχίς, κ. (; ; ;).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἐλπίζουσα Ἑλλάς, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Ἀντίοπη (μετὰ χαρᾶς! αὐτό, καθὼς θὰ εἶδες, σοὺ ἐνέκριναν γράφε μου) Μπατεροφλάυ (ὅσο συχνὰ θέλεις, ποτὲ δὲν θὰ σὲ βαρεθῶ) εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά λόγια καὶ περιμένω τὸ κομμάτι) Κερυνραϊνὸ Ζιζάνιο (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου) ἐλπίζω νὰ μὴ ἀργήσης νὰ μοῦ ξαναγράψῃς) Ἀνθὴν Ἀνθέμην (ἔκαμες πολὺ καλά· κι' ἐλπίζω, ὅποια τύχη κι' ἂν θῇ, τὸ πρῶτο σου, νὰ ἐξακολουθήσῃς) Κίτρινη Μαργαρίτα (αὐτὸ τὸ ὄνειρο, ποὺ δείχνει καὶ τίς καλὲς σου διαθέσεις, δὲν εἶναι καθόλου δύσκολο νὰ πραγματοποιηθῇ) περιμένω καὶ τὸ κομμάτι σου· βέβαια πού, σὺν πρῶτο, μπορεῖ καὶ νὰ πορριφθῇ· ἀλλὰ ἡ ἐπιμονὴ νικᾷ) Ἀσβεστην Φλόγα (εἶχα φυλάξει τὸ μεγάλο σου γράμμα νὰ σοὺ ἀπαντήσω σήμερον· μὰ ἐπειδὴ πάλι δὲν μοῦ ἔμεινε ἀρκετὸς χρόνος—προηγούνταν ἄλλα—τὸ φυλάγω γιὰ τὸ ἐρχόμενο) Φιφὴν Γρηγοριάδου (ἔδειξα τὸ σκίτσον ποὺ ἔκαμες τοῦ κ. Μενοπούλου καὶ βρῆκε πῶς τοῦ μοιάζει πολὺ· γιὰ τοὺς διαγωνισμούς, τί νὰ γίνῃ! ἀφοῦ ἔτυχε ν' ἀρρωστήσῃς, θὰ τοὺς κάμῃς ἀργότερον) Ἀχινὸν (ἔτσι ἔκανα πρῶτα· ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸ εἶδα πῶς ἦταν ἀδικο γιὰ πολλοὺς λόγους ποὺ τοὺς ἐξήγη-

σα ἐν ἐκτάσει εἶταν ἕκαστα τὴν μεταβολήν) Ἀστὸν τῆς Αὐγῆς (πολὺ εὐκολα σ' ἐδιάβασα καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ ἔκαμες γι' ἀγάπη μου «τὰ καλλύτερα σου γράμματα»· ναι, τίς λύσεις μπορεῖς νὰ τίς γράψῃς καὶ μὲ μολύδι—ζωηρὸ ὅμως μαῦρο—εἶναι σοὺ ἀπλῶν τὸ μελάνι) Κερυνειωτάκι (πολὺ μ' εὐχαρίστησε αὐτὴ ἡ φτωχογραφία ἀπὸ τὴν παράστασή τῆς «Βαθυλωνίας» ποὺ ἐδῶσατε ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Γυμνασίου σας· μπράβο!) Τζίλ, Πουπέ κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 5 Μαρτίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 273ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτου δεκάτι μέχρι τῆς 16 Μαΐου.

200. Δεξιόχειρος

Θαλασσοπόρο φημισμένο
Ἐνώνεις μ' ἀναφορικῇ,
Καὶ ξαφνικά—ἰδὲς ἐκεῖ—
Πουλὶ πετάει... τὸ καϊμένο!...
Ἐλάτη

201. Μεταγραμματισμός

Τί ὥρα το αὐτὸ τ' ἀμάξι!
Μὰ ἕνα γράμμα του ἂν ἀλλάξῃ,
Πᾶς σ' αὐτὸ ν' ἀγωνιστῇς,
Κι' ἴσως νάβγῃς νικητής.
Περωνόσπορος

202. Ἀναγραμματισμός

Ὁρατο λαλούδι τοῦ ἀγροῦ
Τὸ ἀναγραμματίζεις
Καὶ μετοχὴ πληθυντικοῦ
Οὐδέτερου ἀντικρύζεις
Ἀφρὸς τοῦ Ἰονίου

203. Αἶνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου εἶν' ὁ Θεός,
Τὸ θηλυκὸ μὲ Μούσα·
Τ' εἶναι τὸ τρίτο, χημικὸς
Θὰ μοῦλεγε... ἂν ρωτοῦσα.
Σιμένη

204. Πυραμῖς

+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * + * * * *
* * * * + * * * * *

Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω κατὰ σειράν: φωνήεν, πρόθεσις, μέλος τοῦ προσώπου, μὴν καὶ Πάπας, πατήρ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ μὴ προετοιμασμένος (ἐπίθετον). — Καθέτως οἱ σταυροὶ ἀρχαίως θεός.

Τέλος Ἀλκίς

205. Ἐπιγραφή

Φ Ω
Ω Υ Ν Ο
Φ Ν Ο Η Ι Υ
Η Α Κ Ρ
Λ Υ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Ντενῆς

206-210. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος εἰς ἐκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθῶν ἀνεὶ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

βέλος, σέλας, σικιρός, νόθος, κηρός.
Χρῆστος Λαλιώτης

211. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων

Νὰ εὐρεθῶν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τάχα τῶν νὰ ποτελοῦν ποταμῶν:

Ἴσος, δίδω, ὕψος, ξένος, θόρυβος.
Ἀδελφεῖς

212. Φωνηεντόλιπον

ρ - τήνν - * - ζν - σχρς
Δεσποινὶς Πεισματάρρα

213. Γρίφος-Αἶνιγμα

κο	να	κο	κα		
να	να	κα	κα	νο	
κο	χορ	κο	βο	κα	νο
να	να	κα	κα	κα	νο
κο	να	κο	κα		

Λυομένου τοῦ Γρίφου θὰ εὐρεθῇ Δι-
μῶδες Αἶνιγμα τοῦ ὁποῖου ζητεῖται ἡ
λύσις.

Πρίγκιψ Σερνίν

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 1

1. Σικυὼν (σύ, κύων). — 2. Καλαπόδι (καλά, πόδι). — 3. Χροιά-ροιά. — 4. Ἐνοικος—ἐνορκος. — 5. ΕΡΝΑΝΣ 6-8. 1. Πόλις, πόρ, Ε Η Υ λος, πόσος, νόσος, Ν Ε Ο Γ Ν Ο Ν νῆσος. 2. Θύρα, Α Γ Ε Τ λύρα, λίρα, λίμα, Ν Η Ν Ε Μ Ι Α κλίμα, κλίμαξ. 3. Η Ο Ι Γ Μίσος, ἴσος, ὄσος, Σ Υ Ν Τ Α Γ Η ὄνος, φόνος, φθό-
νος. — 9. ΝΙΣΥΡΟΣ (Νεῖλος, Πίθηκος, ἈλΣατία, ἈνοΥβις, ΑὐστΡαλία, Ἀ-
τροπΟς, ὉρέστηΣ). — 10. Ἀρετὴν ἐπαί-
νει. — 11. Ἡ κοσμιότης ἀρετὴ (οἶκος, μῖ, ὅτ' εἰς ἀρ ἔτη).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοι-
χεῖα ὁρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτὰ ἢ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα
ὁρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία ὁρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
στίχος ὁρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προληφρμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

— [ΔΕ'—137]

Ι ΔΡΥΕΤΑΙ Σύλλογος «Οἱ Ἀθλοῖοι» μὲ
σκοπὸν: Ἐσπαθώμα, Διαγωνισμοί, Ἀ-
ποκαλύψεις. Νέκ μέλη εὐπρόσδεκτα. Γρά-
ψατε: Βύρωνα Θεοδώρου, Λυκαβητ-
τοῦ 39, Ἀθήνας.

Θεοραδιέρος, Γαβριάς, Ἰαβέρης

[ΔΕ'—138]

Ι δας—Ἴων Δραγούμη. Μὲ γειὰ τὸ και-
νούργιο ψευδώνυμόν! Θαλασσοπούλι

[ΔΕ'—139]

Προκηρύσσω μηνιαῖον διαγωνισμὸν Ζω-
γραφικῆς. Συμμετοχὴ τρίδραχμος.
βραβεῖα ἐκλεκτά. Θέμα τῆς διαθέσεώς σας.
Φίλοι μου, ζητῶ ὑποστήριξιν ἀπὸ δλους-
ς.
Γολιάδ

[ΔΕ'—140]

Ε πεσεμένη Δόρδε, ἔχεις ὄρεξιν νὰ μὲ
φᾶς; Πρόσεξε μὴν τοιμηθῇς!
Ἀχινός

[ΔΕ'—141]

Προκηρύσσω τρίδραχμο μηνιαῖο δια-
γωνισμό: «Ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερα
εὐτυχία στὸν κόσμο;» Δῶρα ἐκλεκτά. Στεί-
λατε: Χοῖστον Ἀνδρούσσον, Σοφοκλεῖους
110, Καλλιθέαν, διὰ:

Μικρὸν Ἀθλητὴν

[ΔΕ'—142]

Μ ποέμ, Δ/σίς μου εἶναι: Ζωρζέτταν
Περγαντῇ, Ἰεροσολύμων 44, Ἀθῆ-
νας.
Λιχουδίτσα

[ΔΕ'—143]

Ν τίκο Ὁώμη, Τζώρετζ Ράφτ, σᾶς ὁ-
περὲχαριστῶ.
Τρελλὴ Κουνκίτσα